ALMANACH

DE



Lo Mestre Titas

JOAN AUDET PUNCERNAU

ALMANACH

DE

Lo Mestre Titas

pera

1900

ALMANACH DE

Lo Mestre Titas

pera 1900

2.ón DE SA PUBLICACIÓ

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.



Té 31 dias

Mes consagrat al Ninyo Jesús

1 dill. ✠ La Circumcisió del Senyor, s. Concordi mr. y sta. Eufrosina vg.

● *Lluna nova á las* 2 *horas y* 1 *ms. de la tarde en Capricorni.—Frets.*

2 dim. Ss. Sirídió b. y Macari abat.
3 dimec. S. Daniel diac. y sta. Genoveva vg.
4 dij. S. Tito bisbe y conf. y sta. Dafrosa mr.
5 div. S. Telesforo papa y mr. y sta. Emiliana vg.
6 dis. ✠ La Adoració dels Sants Reys; Gaspar, Melcior y Baltasar.

Festa Tradicional dels Reys d'Espanya

7 dium. Ss. Ramón de Penyafort conf. y Juliá.
8 dill. Ss. Teófilo diác. y Eladi mrs.

☽ *Quart creixent á las* 5 *horas y* 49 *ms. del matí en Aries.—Vari.*

9 dim. S. Juliá mr. y sa muller sta. Basilisa vg.
10 dimec. Ss. Nicanor diácono y Gonzalo de Amarante conf.
11 dij. S. Higini papa y mr. y sta. Honorata vg.
12 div. Ss. Arcadi y Aelredo ó Alfredo abat del Cister.
13 dis. S. Gumersindo mr. y sta. Gláfira vg.

14 dium. Lo Santíssim nom de JESÚS, s. Hilari bisbe y dr. y sta. Macrina.
15 dill. Ss. Pau primer hermitá y Mauro ab.

Lluna plena á las 7 horas y 16 ms. de la nit en Cáncer.—Gels.

16 dim. Ss. Fulgenci bisbe y dr. y Marcelo p. y mr.
17 dimec. S. Antón abat y sta. Rosalina cart.
18 dij. La Cátedra de Sant Pere en Roma y santa Prisca vg. y mr.
19 div. S. Canut rey mr. y stas. Pia y Germana mrs.
20 dis. Ss. Fabiá papa y Sebastiá mrs.

SOL EN AQUARI

21 dium. La Festa de la Sagrada Familia, s. Fructuós b. y sta. Ignés vg. y mr.
22 dill. Ss. Vicens espanyol y Anastasi mrs.
23 dim. S. Ildefonso arquebisbe de Toledo y santa Emerenciana vg. y mr.

Dias de S. A. l'Infant D. Alfonso de Borbón

Quart menguant á las 12 horas y 2 ms. de la nit en Escorpí.—Vents.

24 dimec. Ss. Timoteu bisbe y Tirso mrs.
25 dij. La Conversió de S. Pau ap., s. Projecte bisbe y mr. y sta. Elvira vg. y mr.
26 div. Sta. Paula vda. y s. Policarpo bisbe y mr.
27 dis. Ss. Joan Crisóstomo bisbe y doctor y sant Emeri abat.
28 dium. Ss. Juliá bisbe de Cuenca y Cirilo b. y cf.
29 dill. Ss. Francisco de Sales doctor y Valero bisbe y confessor.
30 dim. Stas. Martina vg. y mr. y Aldegundis vg.
31 dimec. S. Pere Nolasco fundador.

Lluna nova á la 1 horas y 31 ms. de la matinada en Acuari.—Bon temps.



Té 28 dias

Mes consagrat á la Purificació de la Verge

1 dij. Ss. Ignasi y Cecili bisbes y mrs.
2 div. ✠ La Purificació de Ntra. Sra. ó Candelera y s. Corneli Centurió b.
3 dis. S. Blay bisbe y mr., lo bto. Nicolau de Longobardo, s. Ascari (vulgo Oscar) bisbe y santa Celerina mr.
4 dium. Ss. Andreu Corsino y Rembert, bs. y cfs.
5 dill. Los Sants martirs del Japó y stas. Agata y Calamanda mrs.
6 dim. Stas. Dorotea y Revocata mrs.

☾ *Quart creixent á las 4 horas y 32 ms. de la tarde en Tauro.—Plujas.*

7 dimec. Ss. Romualdo abat y Ricardo rey de Inglaterra.
8 dij. S. Joan de Mata fundador.
9 div. Sta. Apolonia vg. y mr.
10 dis. Sta. Escolástica vg. y s. Guillém hermitá.
11 dium. *de Septuagéssima.* Los set Servents de María fundadors.
12 dill. Sta. Eularia vg. y mr.

13 dim. S. Benigne mr. y sta. Catalina de Rizzis vg.

Cumpleanys de D.ª Maria Beatriz, mare de D. Carlos

14 dimec. S. Valentí prebere y el beato Joan B. de la Concepció.

Ⓛ *Llüna plena á la 1 horas y 59 ms. de la tarde en Leo.—Vari.*

15 dij. Ss. Faustíno prebere y Jovita diácono germans martirs.
16 div. Ss. Onéssim bisbe y Juliá mrs.
17 dis. Ss. Policroni bisbe y Rómulo mrs.
18 dium. *de Sexagéssima.* S. Simeó bisbe y mr. y la beata Cristiana vg.
19 dill. Ss. Mansueto y Alvaro cfs.

SOL EN PISCIS.

20 dim. Ss. Sadot bisbe y Nemesi mrs.
21 dimec. Ss. Vérulo y Secundí mrs.
22 dij. La Cátedra de S. Pere en Antioquía. ss. Abili y Páscassi bisbes.

Ⓓ *Quart menguant á las 4 horas y 53 ms. de la tarde en Sagitari.—Vents.*

23 div. S. Pere Damiá bisbe y dr. y sta. Margaridá de Cortona.
24 dis. Ss. Matías apóstol y Modest bisbe y confessor y sta. Primitiva mr.
25 dium. *de Quinquagéssima.* El beato Sebastiá de Aparici.
26 dill. Nostra Senyora de Guadalupe de Méjich.
27 dim. Ss. Leandro arquebisbe y Baldomero cfs.
28 dimec. *de Cendra..* Ss. Macari y companys martirs y Romá ab.—*Abstinencia de carn.*

MARS

Té 31 dias

Mes consagrat al Patriarca Sant Joseph

1 dij. Sta. Antonina mr. y s. Rossendo b. y cf.

● *Lluna nova á las* 11 *horas y* 34 *ms. del matí en Piscis.—Plujas.*

2 div. Ss. Simplici papa y cf. y Eracle mr.—*Abstinencia de carn.*

3 dis. Ss. Celedoni, Hemeteri y Medí mrs.

4 dium. I *de Quaresma.* Ss. Cassimiro y Lluci papa y martir.

5 dill. El beato Nicolau Factor y s. Gerásim cf.

6 dim. S. Olaguer arquebisbe bisbe de Barcelona.

7 dimec. S. Tomás de Aquino confessor y doctor y sta. Perpetua mr.

8 dij. S. Joan de Deu fundador.

☽ *Quart creixent á las* 5 *horas y* 43 *ms. del matí en Géminis.—Bon temps.*

9 div. S. Paciá bisbe y sta. Francisca viuda romana.—*Abstinencia de carn.*

10 dis. S. Melitó y 39 companys mrs.

Festa nacional dels Mártirs de la Tradició

11 dium. II *de Quaresma.* S. Constantí confessor y sta. Aurea vg.

12 dill. S. Gregori el Magno papa y dr.
13 dim. Ss. Ramiro, Rodrigo y Salomó mrs.
14 dimec. Stas. Florentina vg. y Matilde reyna.
15 dij. Sta. Madrona vg. y s. Ramón ab. de Fitero.
16 div. Ss. Heribert bisbe y Abraham solitari. *Abstinencia de carn.*

Lluna plena á las 8 *horas y* 21 *ms. del matí en Virgo.—Vents.*

17 dis. Ss. Patrici bisbe y Joseph de Arimatea cf.
18 dium. III *de Cuaresma.* L'Arcángel s. Gabriel y lo beato Salvador de Horta.
19 dill. ✠ S. JOSEPH espós de Ntra. Sra., Patriarca de la Iglesia Católica.
20 dim. S. Niceto bisbe y sta. Fotina la Samaritana.
21 dimec. S. Benet abat y fundador.

Cumpleanys de S. A. R. D.ª Beatriz de Borbón Princesa de Roviano

SOL EN ARIES.—PRIMAVERA

22 dij. S. Deogracias bisbe y santa Catarina de Génova vda.
23 div. El beato Joseph Oriol confessor y s. Victoriá martir. —*Abstinencia de carn.*
24 dis. Ss. Timolau y Pausides mr.

Quart menguant á las 5 *horas y* 45 *ms. del matí en Capricorni.—Vari.*

25 dium. IV *de Quaresma.* LA ANUNCIACIÓ DE NOSTRA SENYORA y s. Dimas lo bon lladre.
26 dill. S. Brauli bisbe y sta. Máxima mr.
27 dim. Sta. Lidia ab son espós y fills mrs.
28 dimec. S. Sixto III papa.
29 dij. Ss. Eustasi abat y Bertoldo conf.
30 div. S. Joan Clímach abat.—*Abstinencia de carn.*

Cumpleanys de D. Carlos VII

Lluna nova á las 8 *horas y* 39 *ms. de la nit en Aries.—Bon temps.*

31 dis. Sta. Balbina vg. y s. Amadeu duch.



Té 30 dias

Mes consagrat als Dolors y soletat de la Verge

1 dium. *de Passió*. Sta. Teodora martir y sant Venanci bisbe.
2 dill. S. Francisco de Paula fundador y sta. María Egipciaca penitenta.
3 dim. S. Benet de Palermo conf
4 dimec. S. Isidoro arqu. de Sevilla y dr.
5 dij. S. Vicens Ferrer cf. y sta. Emilia vg.
6 div. Els Dolors de Ntra. Srá. y ss. Celestí papa y Celso bisbe.—*Abs. de carn.*

☽ *Quart creixent á las 9 horas y 3 ms. de la nit en Cáncer.—Bon temps.*

7 dis. Ss. Epifani bisbe y Ciriach mrs.
8 dium. *de Rams*. Ss. Albert lo Magno confessor y Dionis bisbe.
9 dill. Stas. María Cleofé y Casilda vg.
10 dim. S. Ezequiel profeta.
11 dimec. S. Lleó lo Magno papa y doctor.—*Avuy y els tres dias seguents no 's pot menjar carn.*
12 dij. *Sant*. Ss. Juli papa y Víctor mr.
13 div. *Sant*. Ss. Hermenegildo rey y Justino mrs.
14 dis. *Sant*. S. Telm cf. y sta. Domnina vg. y mr.

15 dium. PASQUA DE RESSURRECCIÓ. Stas. Basilisa y Anastasia mrs.

🌕 *Lluna plena á la 1 horas y 11 ms. de la matinada en Lliura.—Plujas.*

16 dill. S. Torisi bisbe y sta. Engracia vg. y mr.
17 dim. S. Anicet papa y mr. y la beata María Agna de Jesús.
18 dimec. S. Eleuteri b. y sa mare sta. Antía mrs.
19 dij. Ss. Hermógenes y Vicens mrs.
20 div. Sta. Ignés de Monte-Pulciano vg.

SOL EN TAURO

21 dis. S. Anselm bisbe y doctor.
22 dium. *de Quasimodo.* Ss. Soter y Cayo ps. y mrs.

🌗 *Quart menguant á las 2 horas y 42 ms. de la tarde en Acuari.—Vari.*

23 dill. S. Jordi martir patró del primpcipat de Catalunya.
24 dim. Stas. Bona y Doda mrs.
25 dimec. Ss. March Evangelista y Aniano bisbe y sta. Franca vg.
26 dij. Ss. Cleto y Marcelino papas y mrs.
27 div. Ss. Pere Armengol mr. y Anastasi papa.
28 dis. Ss. Prudenci bisbe y cf. y Vidal mr.
29 dium. II *desp. de Pasqua.* NTRA. SRA. DE MONTSERRAT Patrona de totas las diócessis de Catalunya, la Divina Pastora y ss. Pere mr. y Robert ab. del Cister,

🌑 *Lluna nova á las 5 horas y 32 ms. del matí en Tauro.—Bon temps.*

30 dill. Stas. Catarina de Sena y Sofía vgs. y s. Pelegrí conf.



Té 31 dias

Mes consagrat á María, Mare del Amor Hermós

1 dim. Ss. Felip y Jaume apóstols.
2 dimec. S. Atanasi bisbe y dr. y sta. Mafalda rna.
3 dij. La Invenció de la Santa Creu y s. Alexandro papa y mr.
4 div. Sta. Mónica vda. y s. Florián mr.
5 dis. La Conversió de s. Agustí y s. Pio V papa.
6 dium. III *dep. de Pasqua.* Lo Patrocini de s. Joseph y s. JOAN ANTE-PORTAM-LATINAM.

☽ *Quart creixent á la* 1 *horas y* 48 *ms. de la tarde* ***en Leo.—Plujas.***

7 dill. Ss. Estanislau bisbe y Eovaldo mrs.
8 dim. La Aparició de s. Miquel Arcángel.
9 dimec. Ss. Gregori Nazianceno bisbe y Gregori confessor.
10 dij. S. Antonino arquebisbe de Florencia.
11 div. Ss. Pons, Eudalt, Anastasi y Evelí mrs.
12 dis. S. Domingo de la Calzada conf.
13 dium. IV *desp. de Pasqua.* S. Pere Regalat confessor y sta. Gliceria vda. y mr.
14 dill. S. Bonifaci y sta. Corona mrs.

Lluna plena á las 3 *horas y* 45 *ms. de la tarde en Escorpí.—Vents.*

15 dim. Ss. Isidro Llaurador é Indaleci bisbe.
16 dimec. S. Joan Nepomuceno mr.
17 dij. S. Pasqual Baylón conf.
18 div. S. Félix de Cantalici cf. y sta. Claudia.
19 dis. S. Pere Celestí papa.
20 dium. V *desp. de Pasqua.* Ss. Bernardino de Sena y Baldiri mr.
21 dill. S. Secundí y sta. Aglae.—*Abstinencia.*

Cumpleanys de la Senyora Duquesa de Madrit

SOL EN GÉMINIS

Quart menguant á las 8 *horas y* 40 *ms. de la nit en Piscis.—Bon temps.*

22 dim. Stas. Rita viuda y Julia vg. y s. Emilio.
23 dimec. La Aparició de sant Jaume apóstol.—*Abstinencia.*
24 dij. ✠ LA ASCENSIÓ DEL SENYOR y stas. Afra, Susagna, Marciana y Paladia mrs.
25 div. S. Gregori VII papa.
26 dis. Ss. Felip Neri fund. y Eleuteri papa.
27 dium. VI *desp. de Pasqua.* Lo venerable Beda prebere y s. Joan papa y mr.
28 dill. S. Just bisbe de Urgell y altre s. Just cf.

Lluna nova á las 2 *horas* 59 *ms. de la tarde en Géminis.—Bon temps.*

29 dim. Sta. Teodosia mr. y s. Máxim bisbe.
30 dimec. S. Fernando rey de Espanya.
31 dij. Ntra. Sra. Mare del Amor Hermós.



Té 30 dias

Mes consagrat al Santíssim Sagrament

1 div. Ss. Enecon abat y Simeon el Menor monjo.
2 dis. Ss. Marcelino y Erasme. — *Vigilia.—Dejuni ab abstinencia de carn.*
3 dium. PASQUA DE PENTECOSTÉS. S. Isaac, sta. Clotilde reyna y el beato Joan Gran, de la Ordre de S. Joan de Deu.
4 dill. S. Francisco Carac. fundador y santa Saturnina vg.
5 dim. S. Sanxo, stas. Valeria y Marcia martirs y s. Bonifaci bisbe.

☽ *Quart creixent á las 7 horas y 7 ms. del matí en Virgo.—Vari.*

6 dimec. S. Norbert bisbe y confessor y sta. Cándida.—*Dejuni.*
7 dij. Ss. Sabiniá y Pere y companys mrs.
8 div. S. Salustiá conf. y sta. Calíope.—*Dejuni*
9 dis. S. Feliciá mr.—*Dejuni.*
10 dium. I *desp. de Pent.* LA SANTÍSSIMA TRINITAT. Stas. Margarida reyna y Oliva vg. y mr.
11 dill. S. Bernabé apóstol.
12 dim. Ss. Onofre anacoreta y Joan de Sahagun.
13 dimec. S. Antoni de Padua conf.

Lluna plena á las 3 horas y 47 ms. del matí en Sagitari.—Bon temps.

14 dij. ✠ SS. CORPUS CHRISTI. Ss. Basili bisbe y dr. y Elisseu profeta.
15 div. Ss. Vito y Mòdest y sta. Crescencia mrs.
16 dis. S. Quirse y sta. Julita martirs y santa Llutgarda vg.
17 dium. II. Ss. Manel, Sabel é Ismael mrs.
18 dill. Ss. March y Marceliá y sta. Paula vg.
19 dim. Ss. Gervasi y Protasi mrs. y sta. Juliana de Falconeri.
20 dimec. S. Silveri papa y mr.

Quart menguant á la 1 horas y 6 ms. de la matinada en Piscis.—Plujas.

21 dij. Ss. Lluis Gonzaga conf. y Pallari bisbe.

SOL EN CÁNCER.—ESTIU.

22 div. Lo Sagrat COR DE JESÚS. S. Paulino bisbe y conf. y sta. Consorcia vg.
23 dis. Sta. Agripina vg. y s. Joan pbre. y mr.
24 dium. III. LA NATIVITAT DE SANT JOAN BAPTISTA.
25 dill. S. Guillém abat y sta. Febronia vg. y mr.
26 dim. Ss. Joan y Pau germans y Pelayo mrs.
27 dimec. Ss. Zoylò mr. Ladislau rey y Samsó.

Lluna nova á la 1 horas y 36 ms. de la matinada en Cáncer.—Bon temps.

28 dij. Ss. Lleó II papa y conf. y Argemí mr.—*Vigilia.—Dejuni ab abstinencia de carn.*
29 div. ✠ S. PERE Y S. PAU apóstols.

Cumpleanys de S. A. R. Donya Alicia de Borbón, Princesa de Schoenburg

30 dis. La Conmemoració de s. Pau apóstol y sant Marsal bisbe.



Té 31 dias

Mes consagrat al Santíssim Cor de Jesús

1 dium. IV. La Preciosíssima Sanch de N. S. Jesucrist, s. Galo b. y sta. Leonor r.
2 dill. La Visitació de Ntra. Sra. y ss. Procés y Martiniá martirs.
3 dim. S. Trifón y companys martirs y sta. Mustiola v. y m.
4 dimec. S. Laureano bisbe y mr. y el beato Gaspar de Bono cf.

Dias de la Sra. Duquesa de Madrid, Donya María Berta

☽ *Quart creixent á las 12 horas 22 ms. de la nit en Lliura.—Calors.*

5 dij. S. Miquel dels Sants cf.
6 div. S. Isaías prof. y s. Tranquilino m.
7 dis. Ss. Fermí y Odón bisbes.
8 dium. V. La Traslació 2.ª de sta. Eularia v. y m., sta. Isabel vda. r. de Portugal y s. Procopi.
9 dill. S. Zenón y cmps. ms. y sta. Anatolia v. y m.
10 dim. S. Cristófol, los set germans martirs y santa Amalia vg.
11 dimec. Ss. Pio I papa y m., Januari y Abundi.
12 dij. Ss. Joan Gualbert ab., y Felix y Nabor, ms.

Lluna plena á la 1 *hora* 31 *ms. de la tarde en Capricorni.—Tronadas.*

13 div. S. Anaclet papa y m. y sta. Mírope m.
14 dis. Ss. Bonaventura cardenal y Optaciá bisbe.
15 dium. VI. Ss. Enrich emperador y Camilo de Lelis fundador.
16 dill. Lo Triumfo de la Sta. Creu y Ntra. Sra. del Carme.
17 dim. S. Aleix cf. y sta. Marcelina vr. y m.
18 dimec. S. Frederich bisbe y stas. Sinforosa y Marina mrs.
19 dij. S. Vicens de Paul confessor y fundador y stas. Justa y Rufina mrs.
20 div. Ss. Elías prof. y Geroni Emiliano fr.

Quart menguant á las 5 *horas* 40 *ms. del matí en Aries.—Bon temps.*

21 dis. Sta. Práxedes vr. y s. Daniel prof.
22 dium. VII. Sta. María Magdalena.
23 dill. S. Llibori b. y sta. Erundina vg.

SOL EN LEO.—CANÍCULA

24 dim. Sta. Cristina vg. y mr.—*Vigilia.—Dejuni.*
25 dimec. ✠ S. JAUME apóstol, Patró d'Espanya, y s. Cugat m.

Dias de S. A. R. lo Prímpcep Don Jaume de Borbón

26 dij. Sta. Ana, mare de Ntra. Sra.

Lluna nova á la 1 *hora* 52 *ms. de la tarde en Leo.—Calors.*

27 div. S. Pantaleó y Juliana y Semproniana ms.
28 dis. Ss. Nassari, Celso y Víctor martirs y Ignocenci papa.
29 dium. VIII. Stas. Marta vg. y Beatrís vg. mr. y s. Felix II papa.
30 dill. Ss. Abdón y Senén ms. y sta. Donatila v. m.
31 dim. S. Ignasi de Loyola fundador de la Companyía de Jesús.



Té 31 dias

Mes consagrat al Santíssim Cor de María

1 dimec. S. Pere *Ad-vincula* y stas. Fe, Esperansa y Caritat vgs.

2 dij. Ntra. Sra. dels Angels y ss. Alfonso M. de Ligori b. y Esteve papa y m.

3 div. La Invenció del cos de s. Esteve, proto-m.

Quart creixent á las 4 horas 54 ms. de la tarde en Escorpí.—Vari.

4 dis. Ss. Domingo de Guzmán confessor y fundador y Aristarch bisbe.

5 dium. IX. Ntra. Sra. de las Neus.

Dias de la Archiduquesa Donya Blanca de Borbón y cumpleanys y dias de la Infanta Donya María de las Neus de Braganza.

6 dill. La Transfiguració del Senyor y ss. Just y Pastor germans mrs.

7 dim. Ss. Gayetá fundador, Albert de Sicilia y Vitrici bisbe.

8 dimec. Ss. Ciriach, Llarch y Esmaragdo, ms.

9 dij. S. Romá, soldat, mr.

10 div. S. Llorens diac. mr.

Lluna plena á las 9 horas 39 minuts de la nit en Aquari.—Plujas.

11 dis. Sta. Filomena verge y mr. y ss. Tiburci y Susagna mrs.
12 dium. X. Sta. Clara de Assís vg. y fundadora.
13 dill. Ss. Cassiá bisbe é Hipólit martirs y sta. Elena vg. y mr.
14 dim. Ss. Eussebi pbre. y Pau mr.—*Vigilia.—Dejuni ab abstinencia de carn.*
15 dimec. ✠ La Assumpció de Nostra Senyora y s. Alipio bisbe.
16 dij. Ss. Roch y Jacinto cfs. y bto. Joan de Flo.
17 div. Ss. Lliberat ab. y Miró y sta. Marta ms.

☾ *Quart menguant á las* 11 *horas* 55 *ms. del matí en Tauro.—Bon temps.*

18 dis. S. Agapito martir y sta. Elena emp. vda.
19 dium. XI. S. Joaquím pare de Ntra. Sra. y ss. Magí m. Mariano cf. y Lluís b. y cf.
20 dill. S. Bernat ab. y dr.
21 dim. Sta. Joana Francisca Fremiot, vda. fra.
22 dimec. Ss. Sinforiá, Fabriciá y Zótich ms.
23 dij. St. Felip Benici cf.
24 div. Ss. Bartomeu apóstol y Patrici abat.
25 dis. Ss. Lluís rey de Fransa y Genís mr.

● *Lluna nova á las* 4 *horas* 1 *minut del matí en Virgo.—Calors.*

26 dium. XII. Lo Puríssim Cor de María y Ss. Ceferino papa y Víctor pbre. ms.
27 dill. S. Joseph de Calasanz y la Transverberació del Cor de sta. Teresa de Jesús vg.
28 dim. S. Agustí b. y dr.
29 dimec. La Degollació de s. Joan Baptista y santa Sabina mr.
30 dij. Sta. Rosa de Lima verge y sants Félix y Adaucto mrs.
31 div S. Ramón Nonat cardenal y conf.



Té 30 dias

Mes consagrat á Sant Miquel Arcángel

1 dis. Ss. Gil abat, Arturo martir y Llop bisbe y sta. Anna prof.
2 dium. XIII. Ntra. Sra. de la Consolació y ss. Antolí m. y Esteve rey y cf.

Quart creixent á las 8 *horas* 4 *ms. del matí en Sagitari.—Vents.*

3 dill. Ss. Nonito bisbe y Simeó Estilita y sta. Serapia vg.
4 dim. Stas. Cándida, Rosa de Viterbo y Rosalía.
5 dimec. S. Llorens Justiniá b. y sta. Obdulia v.
6 dij. Ss. Faust y Eugeni mr.
7 div. Sta. Regina vg. y mr.

Cumpleanys de S. A. I. y R. la Archiduquesa Donya Blanca de Borbón

8 dis. ✠ La Nativitat de Nostra Senyora y sant Adriá mr.
9 dium. XIV. Lo dols Nom de María, s. Gorgoni mr. y el beato Pere Claver cf.

Lluna plena á las 5 *horas* 15 *ms. del mat en Piscis.—Plujas.*

10 dill. Ss. Nicolau cf. y Pere b.
11 dim. Ss. Proto y Jacinto mrs.

12 dimec. Ss. Lleonci y Teódulo mrs.

Cumpleanys de S. A. l'Infant Don Alfonso de Borbón y Austria.

13 dij. Ss. Eulogi y Amat b. y Felip mr.
14 div. La Exaltació de la Santa Creu y sant General martir.
15 dis. S. Nicomedes prebere y stas. Emila y Melitina mrs.

☾ *Quart menguant á las* 9 *horas* 6 *ms. de la nit en Geminis.—Vari.*

16 Dium. XV. Los Dolors gloriosos de Ntra. Sra. y ss. Corneli y Cipriá mrs.
17 dill. La Impressió de las llagas de s. Francesch.
18 dim. Ss. Tomás de Vilanova y Ferreol mr.
19 dimec. S. Genaro y sta. Constancia mr.
20 dij. S. Eustaqui y companys mrs.
21 div. S. Mateu apóstol y evang.
22 dis. S. Maurici y companys mrs.
23 dium. XVI. Sta. Tecla vg. y s. Lino, papa y m.

TARDÓ

● *Lluna nova á las* 8 *horas* 6 *ms. de la nit en Lliura.—Plujas.*

24 dill. Nostra Senyora de las Mercés (✠ *en lo bisbat de Barcelona.*)
25 dim. Stas. María de Cervelló (vulgo del Socós) y Ursicina.
26 dimec. S. Cipriá y sta. Justina mrs.
27 dij. Ss. Cosme y Damiá germans y Adolfo mrs.
28 div. S. Wenceslau rey y mr. y el beato Simó de Rojas cfr.
29 dis. La Dedic. de S. Miquel arcángel.
30 dium. XVII. S. Geroni doctor y fundador y santa Sofía vda.

Octubre

Té 31 dias

Mes consagrat al Sant Angel de la guarda

1 dill. El Sant Angel Custodi del regne d'Espanya y s. Remigi bisbe.

Quart creixent á las 9 horas 19 ms. de la nit en Capricorni.—Vari.

2 dim. Los Sants Angels de la guarda y s. Leodegari bisbe y mr.
3 dimec. Ss. Cándido mr. y Grau abat y el beato Joan Macías.
4 dij. S. Francesch de Assís fr.
5 div. Ss. Froylán bisbe, Plácido mr. y Atilano b.
6 dis. Ss. Bruno fdr. y Emilio mr.
7 dium. XVIII. Ntra. Sra. del Rosari y ss. March p. y August cf., y sta. Justina vg. y mr.
8 dill. Stas. Brigida vda. y Reparada vg.

Lluna plena á la 1 hora 27 minuts de la tarde en Aries.—Bon temps.

9 dim. Ss. Dionís b. y mr. y Abrahán patriarca.
10 dimec. Ss. Francisco de Borja y Lluís Beltrán cf.
11 dij. S. Nicasi bisbe y martir y stas. Plácida vg. y Zenaida.
12 div. Nostra Senyora del Pilar de Zaragoza y sant Serafí cf.

13 dis. S. Eduard rey y cf.
14 dium. XIX Nostra Senyora del Remey y s. Calixto papa y mr.
15 dill. Sta. Teresa de Jesús vg. y fundadora, compatrona de las Espanyas.

☾ *Quart menguant á las 10 horas del matí en Cáncer—Plujas.*

16 dim. S. Galo abat y la beata María de la Encarnació vg.
17 dimec. Sta. Eduvigis duquesa de Polonia, vda.
18 dij. S. Lluch evangelista.
19 div. S. Pere de Alcántara cf.
20 dis. S. Joan Canci cf. y sta. Irene vg. y mr.
21 dium. XX. Stas. Ursula y las onze mil verges y sta. Colombina mrs.
22 dill. Stas. María Salomé viuda y Córdula y Alodia mrs.
23 dim. Ss. Pere Pascual bisbe y mr. y Joan Capistrá cf. y la Traslació primera de sta. Eularia.

● *Lluna nova á la 1 hora 36 minuts de la tarde en Lliura.—Vari.*

24 dimec. Ss. Rafel arc. y Bernat Calvó b.
25 dij. Ss. Crispí, Crispiniá, Genaro y sta. Daria ms.
26 div. Ss. Evaristo papa, Llluciá y Marciá y santa Engracia mrs.
27 dis. S. Vicens y stas. Sabina y Cristeta mrs.
28 dium. XXI. Ss. Simó y Judas Tadeo apóstols.
29 dill. S. Narcís b. y mr.
30 dim. Ss. Claudi mr. y Serapi b.
31 dimec. S. Quintí mr.—Vigilia.—Dejuni.

☽ *Quart creixent á las 8 horas 26 ms. del matí en Acuari.—Vents.*



Té 30 dias

Mes consagrat á las ánimas del Purgatori

1 dij. ✠ LA FESTA DE TOTS LOS SANTS.
2 div La Conmemoració dels fiels difunts y santa Eustoquia vg. y mr.
3 dis. Los innumerables martirs de Zaragoza y s. Armengol bisbe y cfr.
4 dium. XXII. S. Carlos Borromeu y sta. Modesta vg. y ss. Vidal y Agrícola mrs.

Sant de Don Carlos VII

5 dill. S. Zacarías profeta y sta. Isabel pares de s. Joan Bta.
6 dim. S. Sever martir.

Ⓛ *Lluna plena a las* 11 *horas* 8 *minuts de la nit en Tauro.—Vari.*

7 dimec. Ss. Florenci bisbe y Ernest ab. y sta. Carina mr.
8 dij. Ss. Sever, Severiá, Carpóforo y Victori germans martirs.
9 div. S. Teodoro mr. y la Dedicació de la Basílica del Salvador en Roma.
10 dis. S. Andreu Avelino cf. y sta. Trifosa mr.
11 dium. XXIII. Lo Patrocini de Ntra. Sra. y ss. Martí b. y cf. y Mena mr.

12 dill. Ss. Martí papa y mr. y Diego de Alcalá cfr.
13 dim. Ss. Estanislau de Koska y Homobono cfs.
14 dimec. Ss. Serapi mr. y Rufo bisbe.

☾ *Quart menguant á las 2 horas 46 ms. de la matinada en Leo.—Bon temps.*

15 dij. Ss. Eugeni bisbe y martir y Leopoldo emperador y confesor.
16 div. Ss. Rufino, Elpidi, Eustaqui y comps. mrs.
17 dis. Sta. Gertrudis verge y sant Gregori Taumaturgo bisbe.
18 dium. XXIV. Ss. Máxim bisbe, Bárulas noy mr. y Romá.
19 dill. Sta. Isabel reyna de Hungría y Ponciá papa y martir.
20 dim. S. Felix de Valois cf.
21 dimec. La Presentació de Ntra. Sra. y ss. Rufo y Esteve mrs.
22 dij. Sta. Cecilia vg. y mr.

SOL EN SAGITARI

● *Lluna nova á las 7 horas 26 minuts del matí en Escorpi.—Plujas.*

23 div. S. Climent papa y sta. Felicitas mrs.
24 dis. S. Joan de la Creu fundador y santa Flora verge y mr.
25 dium. XXV. Sta. Catarina verge y martir y sant García abat.
26 dill. Los Desposoris de Nostra Senyora y sant Conrat bisbe.
27 dim. Ss. Facundo y Primitiu mrs.
28 dimec. S. Gregori III papa y cf.
29 dij. S. Sadurní b. y mr.

☽ *Quart creixent á las 5 horas 44 ms. de la tarde en Piscis.—Frets.*

30 Div. Sant Andreu apostol.



Desembre

Té 31 dias

Mes consagrat á la Inmaculada Concepció

1 dis. S. Eloy bisbe y sta. Cándida mr.
2 dium. I *Advent.* Stas. Bibiana, Adria, Paulina y **Aurelia** mrs.
3 dill. S. Francisco Xavier cf. y sta. Magina.
4 dim. Santa Bárbara verge y martir y sant Bernat bisbe.
5 dimec. Ss. Sabas abat y Dalmau b.
6 dij. S. Nicolau de Bari arqu. de Mira.—*Dejuni.*

Lluna plena á las 10 *horas* 47 *ms. del matí en Geminis.—Gels.*

7 div. S. Ambrós bisbe y dr.—*Dejuni.*
8 dis. ✠ La Puríssima Concepció de Nostra Senyora patrona de las Espanyas.
9 dium. I *Adv.* Sta. Leocadia vg. y mr.
10 dill. Nostra Senyora de Loreto y sta. Eularia de Mérida.
11 dim. S. Damás papa espanyol.
12 dimec. Ss. Donato y Sinesio mrs.
13 dij. Sta. Llucia vg. y mr.

Quart menguant á las 10 *horas* 51 *ms. de la nit en Virgo.—Frets.*

14 div. Ss. Nicasi y Pompeyo bs.—*Dejuni.*
15 dis. S. Eusebi b. y mr.—*Dejuni.*

16 dium. III *Advent.* Stas. Albina verge y martir y Adelayda emperatriu.
17 dill. Ss. Llatzer b. y Francisco de Sena cfs.
18 dim. Ntra. Sra. de la Esperansa ó de la O.
19 dimec. S. Nemesi mr. y sta. Fausta vg.
20 dij. S. Domingo de Silos abat.
21 div. S. Tomás apóstol.

Lluna nova á las 12 *horas* 10 *minuts de la nit en Sagitari.—Bon temps.*

22 dis. Ss. Zenón soldat y Demetri mr.

SOL EN CAPRICORNI.—IVERN

23 dium. IV *Adv.* Sta. Victoria vg. y mr.
24 dill. S. Delfí y sta. Tarsila vg.
25 dim. ✠ LA NATIVITAT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST.
26 dimec. S. Esteve proto-martir.
27 dij. S. Joan apóstol y evangelista.
28 div. Los Sants Ignocents mrs.
29 dis. S. Tomás Cantuariense b. y mr.

Quart creixent á la 1 *hora* 57 *ms. de la matinada en Aries.—Plujas.*

30 dium. La Traslació de s. Jaume apóstol y santa Anisia mr.
31 dill. S. Silvestre papa y confessor y sta. Coloma v. y mr.

Judici del any

¡Ja os dich jo que l'he ben treta,
rebent lo cárrech estrany
de fe 'l judici del any!
No so astrólech ni poeta,
ni he *perdut may la xabeta*;
pro si dich lo parer meu
y per dissort ¡valgam Deu!
m'escapa un estirabot,
ja dirán: aquest xicot
predica lo que no creu.
Diuhen que *á gat escaldat*
no l'enganyan duas voltas;
pro si á mi m'enganyan moltas,
será perque no soch gat.
Lo judici l'any passat
ja 'l vaig fer per no tornarhi;
pro 'l meu destí estrafalari
vol que 'l fassi novament
tant si tot passa igualment
com si passa lo contrari.
Voldría trovar motius
bastants en eix cas precis
per fugir del compromís
de *dar garsas per perdius.*
Voldría, tinch desitjs vius

de que tots poguessen creure
lo que del cap m'haig de treure;
pro sols m'hauré d'escoltar:
burro *¿qué 'n treus de xiular*
si, acás, *l'ase no vol beure?*
No *tocaré* pas *campanas*
com l'any passat vareig fer
per resultar mentider.
Ja m'han ben passat las ganas
de preguntá á *las gitanas*
la bona ó mala *ventura,*
puig, si be, com s'assegura,
quatre ulls veuhen mes que dos,
per mí alló va ser *fer l'os*
ó *'l paper d'una criatura.*
Aquest any tinch la ventatja
de que regna una donzella
molt amiga de 'n Titella.
Com que 'n rebé dols hostatje
l'any passat quant son viatge
per los espays siderals,
crech no resultará fals
lo que 'n Titella 'm dirá,
al menos quan parlará
de *dar palo* alls lliberals.
La Lluna, donchs, segons diu
lo simpátich Titelleta,
com que vol estar fresqueta,
al Janer dará un fret viu
igual que caló al istiu;
pero al Febrer mimvará
y després aumentará
ab lo rigor mes intens

quan pel Mars hi haurá aquells vents
que no 's poden aguantá.
Al Abril ja es altra cosa:
casi no sentirém fret
y ab goig mirarém l'esplet
de tanta planta ufanosa,
puig, sent l'época plujosa,
no mancará en lloch sahor,
fins que vindrá la calor
que pel Maig fará l'entrada,
comensant la temporada
dels banys, fins á la tardor.
Pel Juny, Agost y Juliol
sentirém per tots cantons
que 's queixán de caló ó trons;
puig es temps que, al batre 'l sol,
no 'l sufreix pas qualsevol,
y si 'l cel está ferreny
pel Montserrat ó Montseny,
lo pagés pregará ab fé
tement lo pobre perque
qui pert lo seu pert lo seny.
Ve 'l Setembre y al cap de poch
cedint la temperatura
seguirá l'época dura
de *posar las mans al foch*;
mes, avans tal tripijoch
en los astres hem de veure
qu'encar que no 's vulga creure
tindrá en la terra influencia
y al Octubre l'experiencia
de dubtes os podrá treure.
Si será 'l temps insegur

pel Novembre, també es cert
que aquell qu'es R... verdader
y 'ns te l'efecte mes pur
sa familia podrá dur,
cosa qu'esperém tots tant
per veure 'ns lliures del gran
lladre gobern que 'ns escanya
y á mes perque 'l Rey á Espanya
passi 'l día del seu Sant.

Al Desembre pluja y fret
altre cop, com se suposa.
En eix mes per molta cosa
se veurá 'l publich distret;
puig si de temps no s'ha fet
lo que avuy succehir pot,
sens tramarse cap complot
per aixafá al lliberal,
una entrada triomfal
veurem: pro... Deu sobre tot.

PEPET DE LAS PERAS.

Barcelona, Novembre de 1899.

ALDEGUNDIS

(BALADA)

I

Ló trovador imposá silenci; templá las cordas de son llaut y ab veu suau y melancólica unas vegadas, altres ab entusiasme y vigor, cantá de aquesta manera:

Hermosas damas y valents caballers escolteu los sospirs de ma lyra. Vull cantarvos amors y fets gloriosos de la guerra, vull cantar també la desgracia de Má de Ferro y de sa esposa Aldegundis.

Dols es habitar los camps quan la primavera fa brotar flors de brillants colors y delicada flayre, quan los rossinyols refilan en los arbres y quan lo cel sense nuvols se 'ns mostra d'un blau mes hermós que 'l de la turquesa; pro mes dols es al guerrer lo pes de l'armadura, lo renillar dels caballs y la remor y trafech de las batallas.

Má de Ferro se 'n aná cap á la guerra. Sa talla gegantesca y atlética forsa lo feren lo terror

dels agarens y quan al mitj del combat llensava son crit de guerra y com feréstegá turbonadá anava d'ací y d'allá, sa massa d'armas obría mil feridas per hont fugian á centenars las ánimas dels sarrahims.

II

Dols es habitár los camps quan la primavera fa brotar flors de brillants colors, quan los rossinyols refilan en los arbres y quan lo cel sense nuvols se 'ns mostra d'un blau mes hermós que 'l de la turquesa; pero quan está lluny de nosaltres lo nostre amor, fem d'aquestas cosas lo mateix cas que de la gota d'aygua que surt d'un nuvol y cau al mar inmens.

Aldegundis separada del seu amor s'anyorava, y frisosa esperava sempre noticias del seu espós. Passava las tardes á la finestra esperant sempre al patje que portés bonas novas ó al peregrí que vingués de Terra-Santa y li expliqués los fets de armas gloriosos de Má de Ferro. Y quan los hi explicavan, ¡com brillavan los ulls blaus de la rossa Aldegundis! ¡com se entussiasmava al sentir contar las victorias del seu espós! Ella s'el figurava com un gegant de ferro ab veu de tró y mirada d'áliga, devallant d'un turó, sembrant la mort allá ahont anava y llensant son escut milers de guspiras al parar los colps dels enemichs.

III

Pero arribá un día en que 's posá fi á tanta

gloria arrencant un tret traydor la vida á Má de Ferro.

Un patje fou l'encarregat de portar la nova á la aymada Aldegundis.

—L'estimat del teu cor ja no existeix, li digué.

Aldegundis no contestá. Moments després se posá á riure. ¡Había perdut la rahó...

. . . .

Dols es habitar los camps quan la primavera fa brotar flors de suaus colors y delicada flayra, quan los rossinyols refilan en los arbres y quan lo cel sense nuvols se 'ns mostra d'un blau mes hermós que 'l blau de la turquesa; pro quan lo cor es mort y l'amor no 'ns anima, ¡que trist es habitar los camps y sentir los rossinyols refilar en los arbres y veurer lo cel mes blau qu'una turquesa!

Las notas del llaut se convertiren poch á poch en delicats sospirs y ab una harmonia indefinible posá fi á sa cansó lo trovador...

E. D. Y P.

---

* * *

Després del casament:

Lo nuvi.—¿Ploras, angel meu?

La nuvia.—Ploro... llágrimas de goitg.

Lo nuvi.—¿Per qué, vida meva?

La nuvia.—Perque la mare sempre 'm deya: «¡Ets tan tonta, que no trobarás un imbécil que 't vulgui!...» Y ja veus, tú m'has volgut.

Regeneradors



Si s'ha de salvar la Patria
en cualsevulga ocasió,
estém disposats á batrens
per la regeneració.

MONEDA DE L'HISTORIA

Un cert Pacuvi, que intentaba demanar algún diner á Céssar August, pensá valerse d'una estratagema dihentli:

—Senyor: ¿sabs que diuhen per aquí?

—¿Qué diuhen?

—Que m'has concedit una crescuda gratificació.

—Deixa'ls garlar—replicá August.—Son suposicions que fan els murmuradors, pro tú no 'n creguis res.

❖

La célebre Cornelia, filla de Scipió l'Afri-

Regeneradoras



¡Volen regenerá 'l poble
y cambiarlo en un instant?
Del temple hont las lleys fabrican
en fan un *café cantant.*

---

cá y mare dels Gracos, tingué de visitar á una cortesana de vida alegre y llicenciosa pera invitarla á contribuhir á un'obra de beneficencia.

Aquella dona mundana que vivía rodejada de opulencia, volent humillar á Cornelia li ensenyá las valiosas joyas y 'ls grans tresors que possehía, puig ja sabía que Cornelia portava una vida molt modesta.

Quan la cortesana torná la visita á Cornelia, li demaná que també li ensenyés las sevas joyas, y la dama romana fent venir als dotze fills que tenía y presentantlos á la visitant, li digué:

—Mira, aquestas son las dotze preciosas joyas que m'ha regalat el méu marit. Tú d' aquesta mena no 'n tens cap.

Vespassiá donava 'ls cárrechs del imperi als mes pobres y necessitats. Y una vegada 'ls veya richs y poderosos á costa del poble, 'ls processava y 'ls hi confiscaba 'ls bens.

D'ell se deya que considerava als seus empleats com esponjas: quan secas, las mullava; quan mulladas, las escorria.

Se conta de aquest mateix emperador que al reprotxarli 'l seu fill Tito, l'haver imposat una contribució sobre una cosa tan repugnant com las escombrerías de Roma, li entregá una moneda d'or dihentli:

—Té, olórala: ves si put.

❖

Muley Ismael, emperador del Marroch, va dictar midas severíssimas contra 'ls lladres y 's cumpliren ab tal rigor, que acabá per reynar la mes absoluta seguretat en tot l' imperi.

—Ningú toca res—li deya un día 'l séu Visir.—Fa no se quants días qu'en lo meu carrer hi ha un sach de nous, que 'l degué pendre algún traginer... donchs aquesta es l'hora que ningú s'ha atrevit á tocarlo.

—¿Y cóm sabs—preguntá l'emperador—que lo que hi ha dintre del sach son nous?

—Perque li mogut ab el peu y ho he conegut ab el soroll.

L'emperador cridá al butxí y feu tallar lo peu del visir ab que havía tocat lo que no era séu.

¡Poca cosa!



— ¿Qué li sembla, donya Petra?

— Que vol que li diga. Me sembla que no m'ha afavorit gens ni mica...

CURS DE 1900

PER *la senyal de la Santa Creu, dels nostres enemichs* (Silvela, Rampolla, Sancha), *deslliuraunos, Senyor, Deu nostre, en nom del Pare, y del Fill y del Esperit Sant. Amén.*

Ilu-mi-nat — Se-ñor — nuestro en-tendi-mien-to — á fin-de-que — a-pren-da-mos — las — co-sas — que se nos-ense-ñan — para-nues-tro bien — espi-ri-tual — y cor-po-ral — lo que os-pe-di-mos — por Je-su-cris-to — nuestro-Se-ñor — A-mén.

*

Estimats deixebles: Vosaltres segurament no 'm coneixeu; pro á forsa de prechs, me veig avuy obligat á ficarme en camisas d'onze varas, ocupant aquesta cátedra calendariesca, que aquest curs se m' ha confiat.

Poch soch jo pera ocupar aquest puesto; pro confio en que tots vosaltres me donaréu una *ajuda* ab vostra aplicació y quietut. Sobre tot evitar faltas á l' aula; ja perque no son els estudiants, sino els fundidors, els quins han de *fer campanas*, ja perque las asignaturas d'aquest curs serán en extrém importantíssimas.

Per més que sentiu á dir que nostre R... D. Car-

los VII ha desembarcat ja á la *Porta de la Pau*, no vos entussiasmeu, no moguéu soroll, qu'es lo que voldrían nostres enemichs, pera fer sortir de nou los homes de la *porra*, al mando del inspector senyor *Bronca-si*, y luego *pim*, *pam*, *pum*, l'estat de siti pels bigotis. Es que, com estém en temps de llibertat, nos la donan d'aquesta manera... No deixarse enganyar, donchs; quant arribi D. Carlos (que no tardará gayre), ja avisaré jo aquell dia, y vos concediré ¡vuyt dias de festa!!

—*Bravo! Bravo!!*

—*Chst!*... Qu'es aquest esbalot?

—En Titella!

—Aquí en Titella? Veigi; procuri fer bondad; que de lo contrari, el tornérm á enviar á la lluna, y no veurá res d'aquets aconteixements.

—Creguim que faré bondat; vull que 'm nombrin cabo del *requeté*.

—Donchs, com vos he dit, la materia d'aquest curs será molt important; y com sembla que aviat tindreu de ferne us, comensarém aviat las explicacions.

Los llibres de text que vos proporcionaréu desseguida, serán la «Táctica de Infantería,» quin autor es l'amich meu en *Valcarlos*; llibret utilíssim, que encara que haigi rebut los honors de la censura per part del Jutjat, me sembla que encara ne trobaréu algún exemplar.

L'altre llibre será el «Manual del Voluntario carlista,» que val moltas pelas; els «Consejos del Cardenal Sancha,» del P. Corbató, pera atacar las manias místico-alfonsinas-aduladoras; «Catalunya Autónoma,» arma inmillorable pera persuadir als *noys* catalanistas, y per últim Lo Mestre Titas, que surtirá per entregas, una cada dissapte.

A més: vos proporcionaréu tots un fusell «sistema Llorens» pera tirar alguna bala (y no de sucre, com las de Cavite) y fer *blanco* en l'estómach del ninot-héroe de Sagunto, general *Bum-bum.*

En las estonas que 'ns vaguin, comentarém del modo que 'ns dongui la gana lo cap. XIII dels ¡sabis! concells del Gran Alfonsí senyor Sancha (á quí Deu perdoni).

Prou per avuy, y no faltar may á las profitosas llisons que se vos donarán en la escola de Lo Mestre Titas.

*

Os da-mos-gra-cias — Se-ñor — porque nos habéis asisti-do — con vuestro divino soco-rro — á fin -de-que — las cosas — que hemos aprendido — nos sir-van de-buen pro-ve-cho — para nuestro bien — (y de la Patria) — espiri-tu-al — y cor-po-ral. — Lo que os-pe-di-mos — por Je-su-cris-to — nuestro-Se-ñor — Aaaa-men.

Riap.





La mestressa está malalta de cuydado, lo metge entra, y després d'examinarla be, diu á ne 'ls que 'l voltan: Cálmintse, que no será res, lo que convé de moment es posar una dotzena de sangoneras á l' ano.

La minyona que ho sentía se sorprengué en gran manera, estranyant que ningú s'oposés á dit tractament.

En aquell moment trucan.

—¿Quí hi ha?

—Obra, Pepa, soch la Sió; ¿cóm está la teva mestressa?

—Noya, crech qu'estém mals.

—Y axó!.

—Per mí lo metge s'es tornat boix. Figurat qu'es la mestressa qu'está malalta y mana posar sangoneres á l'*amo*.

—¡Donchs, se t'ha mort la dona!

—Sí, la pobreta descansa en pau y jo... també.

Un noy digué al seu pare que li comprés una trompeta.

Anuncis



«Un buen señor, de mucha responsabilidad, se ofrece para un cargo de confianza, como cobrador, depositario de valores, etc.»

—No 'm vingues ab trompetas, m'amohinarías tot lo día.
—No, pare, li prometo sols tocarla quan vosté dormi.

Arriva 'n home á casa un optich.
—Unas ulleras per curts de vista.
—Prou, vegi aquestas.
—No hi veig.
—Y aquestas.
—Tampoch.
—¿Peró, que tanca 'ls ulls? aixís es clar que no hi veurá.

Anuncis



«Una joven muy elegante y que apenas come, desea una buena colocación.»

—Oh, per aixó las vull, perqué ab los ulls overts ja hi veig.

Anant de viatge un rey, entra en un hostal y demana un parell d'ous passats per aygua. Al anar á pagar, li dihuen que valen deu duros.

—¡Caramba!—díu lo rey—dehuen escassejar molt los ous, aquí.

—No senyor—respongué tranquilament l'hostaler—lo que escasseja son los reys.

En un exámen de física comensa l'alumno á ex-

Anuncis



«...un joven guapo y elegante desea casarse con una doncella de circunstancias... y de dinero.»

---

plicar las corrents eléctriques, pero sas explicacions no satisfán al professor, y li pregunta impacient:

—¿Quín fenómeno 's verifica quan jo apreto aquest botó? (y posava l' dit sobre 'l timbre eléctrich).

Lo deixeble quedá confós, pero veyent que entrava 'l badel, se cregué salvat y contestá resolt:

—Sempre que s'apreta aquest botó entra 'l badel.

En Pepito treu de la sucrera lo tros de sucre mes gros.

—Mamá—pregunta—¿puch menjarmel?

—No; fill meu. Es massa gros y 't faría mal.

Anuncis



«Una señora muy aceptable y de buen aspecto, desea encontrar una familia acomodada para recibir visitas... y demás ocupaciones delicadas.»

Lo nen se fica 'l sucre á la boca, se 'n menja la meytat y ensenyant l'altra á sa mare, li diu:
—¿Y are, me l' puch menjar?

Entre estudiants.
—No se com t'ho fas per guanyarte la vida.
—Ab la ploma, respongué l'altre.
—¿Que escrius á algún diari?
—No, escrich cada día al meu pare, que m'envihi diners.

Un sastre envía l'aprenent á casa d'un mal paga-

dor; quant torna li pregunta. ¿Ja suposo que t'ha rebut malament? No, respongué l'aprenent, de tan be que m'ha rebut, m'ha dit que hi tornés.

Lo vi, deya un, te dos mals; si hi barrejeu aygua lo tireu á perdre y si no n'hi barrejeu, ell os tirará á perdre á vosaltres.

En un Jutjat, prenent declaració:

Jutge.—¿Es dir, segons 'm referíx 'l guardia, vosté ha robat aquest embut de llauna? ¿Es vritat axó?

Acusat.—Si senyor, y no me 'n amago.

Jutge.—¿Com s'enten? Aném á veurer. ¿Y quin dret ó quina lley l'autorisava á vosté pera cometrer semblant acció?

Acusat.—Donchs molt senzillament; la lley que diuhen está vigent en molts Tribunals d'aquíE spanya; mes clar, *la lley de 'l embut.*

—¡He vist lo diable! ¡He vist lo diable! cridava un home espantat y tot fugint.

—¡Com! ¿Heu vist lo diable?

—Sí, senyor, en figura d'ase.

—¡Bah! Aixó es que vos ha fet por la vostra sombra.

—¿Es aquí la *ministració* dels *nuncis*?

—Sí, senyor; ¿qué se l'hi ofereix?

—Que tinga vosté 'l gust d'*ensertarmi* en son diari que s'han perdut tres animals, tots de la meva familia. La gossa de la meva dona, el ruch del meu cunyat y 'l matxo del meu sogre.

Un oncle millonari, en quina herencia te en Joa-

quim posadas totas llurs esperansas, sufreix un atach apoplétich que 'l posá en inminent perill de mort.

En Joaquim, encara que ho dissimula, está molt content.

Pero, á la nit, lo perill passá per complert. En vista de lo qual, en Quimet dirigeix á un dels seus millors amichs lo següent melancólich telegrama: «La salut del meu oncle comensa á inspirarme vivas inquietuts.»

Un pobre que demana caritat diu á un vell avaro:

—Una gracia de caritat per aquest infelís que no te un boci de pa pera pasarsel á las dents.

—Preneu paciencia, company; jo soch un vell que no te una dent pera passarhi un bocí de pa.

—Escolta. ¿Y perqué 'n negas á deixarme un duro tant amichs com som, á mi que penso com tú, que obro com tú?

—Per aixó no te 'l dexo: com que jo no 'l tornaría, penso que tú tampoch.

Conversa al plá de la Boquería.

Un taruguista á un company seu:

—Noy, me vaig convencent de que no hi ha res com l'honradés.

—¿Y aixó?

—¿Sabs aquell rellotje que vaig pulir ahí al vespre? Me 'l vaig anar á vendre, y no me 'n donavan mes que deu pessetas: jo ¿que faig? Lo torno á son amo preguntant quant me 'n dona, y noy, me n'ha donat deu naps.

CANTARS



Quan vegis un paper blanch
y l'omplis de tinta negra,
pensa en lo trist pervenir
que á l'Espanya se li espera.

—

Una terra erma y pelada
de pochs fruyts y alguna flor,
vetaquí 'l cap d'aquell *nano*
tant festejat pels masons.

—

Diu un adagi molt sapigut:
«matí de boyra, tarde de sol»,
pro per l'Espanya, qu'está de dol,
sempre hi ha boyra, sol ni un minut.

—

Quan teníam las colonias
que 'ls lliberals s'han jugat,
si 'ls gobernants no cumplían
los tiravan daltabaix;
pero en l'época presenta
s'han begut l'enteniment,
puig lo poquet que 'ns quedava
ho han donat per cap diner.

—

Si gobernés l'anarquía
potsé aniríam més bé,
perque allavors no veuríam
lladres en nom de la lley.

—

Los juheus son los *grans homes*,
los masons nostre gobern,
y la católica Espanya
es ja un feudo dels juheus.

L'AUÇEL DE VICH.

Heroicitats



Durant tot l'any passat aquesta farda
á tots ens varen fer portar l'aubarda.

LA PREMPSA MADRILENYA

IL·LUSTRACIONS DEL MATEIX



Me sembla que valdría la pena, que devant d'aquest titol, tothom se descubrís.

Jo saludo ab tota cortesía á S. M. la prempsa madrilenya, no sigués cas que 'm tildés de separatista.

Que fos considerat de tal, per un periodiquet qualsevol de provincias, prou m'en riuría; pero dit per la formal, la sincera, sabia, y quants calificatius vulguin, prempsa de Madrit, la cosa tan sols pensarhi ja fá esborronár.

Llástima, de que lo que guanyém ab nostres suhors, després de mantingudas y educadas nostres familias no 'ns sobri algo, per comprá bombons, per los *chicos dels rotatius*, que segurament 'ns considerarían mes y 'ns tatxarían de bons minyons y fins arribarían á dir que som tan aixerits, y com que per l'extranger *'n fan tant cas*,

seríam considerats com á noys macos. Mes ja qu'ns trovém impossibilitats de poguer fer obsequis de tal *índole*, crech que no perderiam res, de fer una suscripció Regional, per adquirir fondos y emplearlos á la compra de Tractats de Urbanitat y Catecismes, y obsequiarlos ab tals prendas, y quan tinguessim un rato lliure, qu'estessin



ja llestos de fer adulacions ó insults, pòdrían donarhi un repás, no duptant, que de tals llissons ne surtirian ciutadans decents y apendrian de tractá 'l próxim com se mereix, y guanyaria bastant la bona reputació d'Espanya, devant de las nacions civilisadas.

Al demés, senyors del *quart poder*, ab la qüestió del Separatisme, Catalanisme y tots los acabats en *isme*, s'han tirat una planxa com una casa.

Se compren que fassin contorsions, planxas y tota classe d'equilibris qui vegi en perspectiva alguna cartera, pero lo que no 'm cap á la meva barretina, (si aixó 'ls ofen, cambiantho per sombrero), es que periodichs que per sos ideals y per lo que manifestan diariament, no poden aceptar cap cartera monárquica sens quedá deshonrats y traidors á sos ideals, fassin *ali* ab los periodichs qu'ostentan tituls, que interpretan al revés.

¡Ja no veig aixó de fer fortunas de perreta en perreta 's tarda molt, la qüestió es engreixarse depressa!

Ab tot y aixó dech ser *Imparcial*; la prempsa madrilenya, la portaveu, ó com si diguessim l' *Heraldo* del *País*, no te res de tacanya, es molt *lliberal*; quan convé sab llensar un centenar de duros, per enviar ex-gobernadors y zarzueleros chicos, á estudiar usos y costums, d'un pais desconegut, á un pais de cafres. Representació y averiguacions, que per cert son de molt estranyá, després d'haber llensat tota classe d'insults.

Si no sabian de que 's tractaba, perqué ficarhi tan gran cullerada. Si n'estavan enterats, ¿á que ve, enviar un Soldevilla y un Sanchez Pastor?

No fora millor, senyors Rotatius, qu'enviessin sos representants á estudiar paissos poch coneguts per nosastres, ab lo bon propósit de crear nous mercats.

Crech que la Patria los faria un monument; jo no 'm deixaría perdre tanta gloria.

Pero encar m'indigna mes la prempsa Pro-

vincial, ab la seva secció de Telegramas. "La prensa de Madrid." "Lo que opina tal periodico," com si lo dit per ells sigués l'Evangeli.

Y aumentan aixís la seva fatuitat, y no pensan que lo alli estampat son opinions de qualsevulla *caballero particular*, ja mes ó menos acertadas ó mes ó menos equivocadas, ó lo qu'es pitjor encare mes ó menos combinadas.

Jo, com á catalá, ó millor dit, com á insultat, y recordant que s'ha de tornar bé por mal, ni un sol día deixo de comprar algún diari madrileny, perque ab franquesa, hi observat, que va molt bé *para uso reservado.*

TRENCA-CETRILLS.



¡MORTS!

Lo perdulari bolsista
qu'en sos cálculs ha anat tort,
tothom exclama á sa vista,
¡es un mort!

La noya que molt mal balla
per sa desgracia ó sa sort,
y seguint lo pas s'encalla,
¡es un mort!

Lo jove que 's pinta guapo
y es tan lleig per sa dissort
que serveig molt be per *papo*,
¡es un mort!

Lo general que fracassa
sens del triomf trobá 'l port,
y las creus li pesan massa,
¡es un mort!

L'home que 's demostra ateo
per semblar d'esperit fort,
no hi ha dupte que 's fa reo
¡de sé un mort!

Fins jo, que de no casarme
per ara, he fet lo conhort
pera ma estimada Carme,
¡soch un mort!

Lo gobern que sens vergonya
ens explota desd' la Cort
fentnos mes mal que la ronya,
¡es un mort!

Lo vil parlamentarisme
que del infern es abort,
sent pare del centralisme,
¡es un mort!

Y per fi, si nostra Espanya
del passat no fa recort,
segánt la mala sisanya,
¡será un mort!

FRANCISCO DE P. BERTRÁN.

CARTAS ORIGINALS

«Estimat pare: Vos escrich lo dilluns, pera que, »rebent vosté la carta 'l dimars, fassi 'l dimecres las »diligencias precisas pera enviarme *pistrinchs* lo di- »jous, á fí de que jo 'ls rebi lo divendres, puig del »contrari, agafo el tren dissapte, y 'm presento 'l diu- »menge. Son apassionat fill,

BOY.»

—

»Mon estimat fill: á la teva carta del dilluns, re- »buda 'l dimars, contesto 'l dimecres, pera que sá- »pigas lo dijous, que no tindrás calers lo divendres, »y que, si agafas lo tren dissapte, quedarás desengan- »yat lo diumenge, pues exceptuat lo diumenge, lo dis- »sapte, lo divendres, lo dijous, lo dimécres, lo dimars »y lo dilluns, qualsevol altre día estará la meva bos- »sa á la teva disposició. Ton pare,

BALDIRI.»

¡Pietat per Espanya!

Salvéu nostra Espanya aymada,
Cor de Jesús, Font d'amor;
Miréu com viu extraviada,
Abatuda y humillada
Per els vicis y l'error.

Miréu com el masonisme
Regna en la vida social,
Y 'l modern lliberalisme
Ha arribat al anarquisme
En sa carrera infernal.

¡Pietat per l'Espanya impía
Que tenintvos olvidat
Al abisme va fent via!
Per la terra de Maria
¡Oh Cor dolcíssim, pietat!

Alfons Veray y Vallés.

¡¡Catástrofe nacional!!



No te la *cuertes*, Guerrita,
no te la *cuertes*, por Dios;
perque si acás te la tallas,
¿cóm ho fariam? ¡Horror!

DOS PARAULAS

Dos paraulas sols, vull consignar en l'almanach de Lo Mestre Titas.

Creuría que es imperdonable descortesía olvidarme d'aquest follet, carlí fins al moll dels ossos. Penso que fora impertinent, també, que ma firma no constés entre 'l munt d'acreditadíssimas que 'l componen; vull tenir la vanitat de figurar entre ellas. Pro tampoch vull robar á sos lectors lo lloch que tots los colaboradors ocuparán millor que jo.

No soch escriptor; no ho he sigut may. Escrich y escriuré sempre en defensa del carlisme, perque pera ferho n'hi ha prou ab ser un home honrat. A raig de ploma, tal com penso, sento, y tal com sento escrich. May he retocat res; lo pulir la forma 'm sembla cursi, l'esmenar lo fondo 'm sembla pretenciós. Y de pretenciós y cursi no ho vull ser. Fa massa femella, massa parlamentari. Ara mateix agafo la ploma y no sé que dirlos. Que 'l lliberalisme es satánich, ja ho saben; que 'l sistema es la causa de nostras desgracias nacionals, també; que sols pot darnos una perfectibilitat duradera, dins de l'imperfectibilitat humana, lo régimen tradicional, n'están tots plenament convensuts..., donchs, qué 'ls diré?

Criticar los goberns, no cal ferho; ells matei-

xos se critican millor que qualsevol puga pensarho; parlar de lliberals es perdre 'l temps remenant fems; parlar de carlins es emplearlo contant monedas d'or de lley..., y això, també ho saben tots vostés.

No soch filosoph, y per consegüent mal podría extendrem en consideracions sobre 'l desenrotllo y manifestacions de las causas generadoras dels fets vergonyosos que sufrim, y menos treurer conseqüencias y llissons pera 'l pervindre, ab las ensenyansas del passat y las desditxas del present.

No so poeta, y per lo tant no puch deslligar ma imaginació febrosa que no tinch, pera cantar en tons melodramátichs nostras penas, ni en ritmes epitalámichs las grandesas de nostra causa, ni en endecasilábicas frases grandiloqüents malehir desde las Corts de Cádiz fins á las corts dels... porcells, ¡qué hi voléu fer si no puch!

Dech limitarme sols á dirlos que tant carlí (y això que ho era molt) com era l'any 1899, seré l'any 1900; qu'escolto tots los *concells*, pro que faig sols alló que ma conciencia 'm dicta; que bo ó dolent soch lo d'ahir, lo d'avants d'ahir, lo de sempre; católich y carlí, pesi á qui pesi, y que als peus dels ídols no m'hi portan Sanchos ni Sanchas, per la senzilla rahó de que no vull anarhi... no sé si m'esplico prou clar.

De filosofías no 'n vull, que no las entench; de rahons no 'n necessito: ab una paraula soch definit: *facciós, aquí, ara y en la hora de la nostra mort.*

MANEL ROGER DE LLURIA.



FILOSOFIAS

D. Augusto Fernandez de las Peñas,
desde que jo 'l conech gasta espardenyas,
y en cambi don Pauet Badallaría
passeija en carretel-la tot lo día.
Aixó, proba, lector, ab evidencia,
que pot be 'n enganyarnos l'apariencia.

—

Seguint lo moderníssim us del día
per por d'arreplegá una cesantía,
jo conech á un senyó—y no es cosa rara—
que ha cambiat dos ó tres cops la cara;
lo que demostrará no ser agravis,
perque 'l mudá d'opinió es de sabis.

—

Va caure á plá terreno á prop del moll
un que ab poch més se romp la nou del coll;
y un manobra cayent d'un pis tercé
ni una sola pelada no 's va fé:
lo que prou ens senyala
que en aquest mon tothom té un'hora mala.

—

Un *sabi,* una *eminencia,*
que 's creu tenir el *don de la elocuencia*
trobant ossos d'un ruch va dá per cert
qu'un Hipparion había descobert.
Demostrant ab això, y es ben segú,
que aquí baix no es pas or tot lo que llú

—

En Nasi Gatamaula, de cal Pona
en los clubs y tabernas enrahona
y viu sens treballá, puig que 'l mantenen
uns quants que ni 'l coneixen, ni l'entenen.
Lo qu'ensenya, lector, y es ben probat,
qu' es molt bó tenir tontos al costat.

PEP FLORENCI.

El Carro Nacional



¡Tant nou el carro, y tant grassot el matxo!
¿Será que 'l poble te pá al ull, macatxo?

Cosas de 'n Pau

Y quina calamitat més gran es trobarse al mitj del carrer, ab certs amichs molt intims si 's vol, fins molt estimats si s'apura la cosa, pero que posan á una persona decent en un compromís y li fan sortir los colors á la cara, encar que la tinga més colrada que un gitano.

Fa pochs días anava pel paseig de Colón, quan de sobte y sens dir "*aygua vá*" me van clavar un colp de puny á l'esquena que 'm va ensorrar l'espinada.

Potser creurán que jo 'm vaig girá ab lo bastó enlayre pera donar una garrotada al qui de aquella manera 'm saludaba? Donchs, no senyor, al rebre aquell colp de puny digne de un inglés, vaig pensar filosoficament: Ja he caygut en mans d'en Pau.

Y efectivament era en Pau; que desprès de saludarme ab lo colp de puny, se posá á cridar:

—Ola maco, ¿ahont t'amagavas que no 't veya?

—Per favor, Pau, no 'm cridis així al mitj del carrer...

—No 'n fassis cas, ¡tanoca! Vaja ab lo calavera, y ¿qué t'has fet?

—Pero Pau, per favor, la gent nos mira...

—¿Y ahont vas ara, pillastró?

—A la Meca si vols... á qualsevol banda mentres me portis á un lloch ahont no hi hagi gent.

—¿Vols venir al Parch á veure las fieras? No ets tu mala fiera, pensaba jo, pero hi ha cosas que no 's poden dir.

—Com vulgas,—vaig contestarli, y 'ns varem dirigir cap al Parch, jo vermell com un pebrot, apretant lo pas y desitjant que la terra s'obrís y m'empassés.

Arrivém á las fieras, nova edició de crits:

—Mira 'ls llops... huau... huau... huau...

—Pero Pau, se pensarán que t'has tornat boig!

—Calla home, calla; mira l'elefant quina bocassa ¡aaaaah!

—¿Vols callar?

—Pero home, si ningú ho repara.

Y tothom 'ns mirava.

—¡Mira 'ls ánechs! cuach... cuach... cuach...

Los ánechs que 'l senten se posan tots á cantar, en Pau s'entusiasma y cuach y mes cuach; la gent nos rodeja... jo no sabía ahont estaba; agafo 'l Pau pel bras y logro fugir del grupo. La gent nos mirava y deya:

—¡Quina barra!

—Que tranquils,—deya un altre.

—Es boig,—deya un tercé.

Pero en Pau com si sentís ploure.

—Tu no sabs las habilitats que jo tinch—me deya.

—Si, totas te las sé, per desgracia.

—Que has de sapiguer; tu no m'has sentit may fer lo tocino.

—Aixó no.

—Donchs are 'm sentirás... ruj... ruj... ruj...

—Per amor de Deu, home, fes lo favor de callar...

—Calla home, si ningú s'hi ficsa... Y 'l gall, ¿no me l'has sentit fer may?

—Si, varias vegadas.

—Pero no 'l gall enrogullat, escolta: ¡cocorocoooooh!

—Escolta Pau, enrahonem d'altre cosa.

—No home, no. ¿M'has sentit fer lo burro?

—Mira Pau, lo burro soch jo, que permeto que fassis aquestas barbaritats al mitj del carrer; si no vols callar, tu te 'n vas á la dreta y jo á l esquerra.

—Pero ¿no veus qu'es una diversió?

—Quina diversió; passar per boig... Adeu, Pau... bon vent; quan t'hagi passat la manía vinam á buscar.

Y d'aquest modo (poch correcte si 's vol) vaig deixar en Pau, fent vot de que si un día 'l trovo lo portaré fora de poblat, á fi y efecte de que puga sens trabas, donar esbarjo als seus instins d'imitació.

E. D. Y P.

¡Pim! ¡Pam! ¡Pum!



Apunta dret y reventals
á tots, esclafals el nás;
ara que hi ets, fesne feyna
y no t'en penedirás.

Examen polítich triangular

Al colegi oficial
d'un poble de nostra terra,
ensenya lo elemental,
un mestre gens lliberal
que als alumnos no esguerra.
Un día, dant cumpliment
al que marca á la carrera
lo seu estret reglament,
va fer l'examen següent
comensant d'esta manera.
—Digas, noy: ¿Qu'es Llibertat?
—Fer lo que 'm *dongui la gana.*
—Y la *gana, ¿qué t'ha dat?*
—Anemia, debilitat,
mal humor y gran galvana.
—*Bravo*, noy; has respost bé
á la primera pregunta;
ara veurém si també
á lo que 't preguntaré
li sabrás treurer la punta.

—Per Igualtat ¿qué comprens?
—Nivellar los presupostos;
no afavorir los parents,
penjar tots los delincuents
y rebaixar los impostos
als que 'ls tenen carregats;
aumentá 'ls á la gent d'upa;
pagar als repatriats;
tallá 'l cap...
—Prou; enterats,
... al que al pobre la sanch xupa.

—Fraternitat, ¿qué vol dir?
—Germanó pe 'ls homes dignes;
estimar, may aborrir;
mes, no debém concedir
igual dret als quins malignes
matan nostras tradicions;
y escarnint al Unich Deu
aixecan malvats penons
per ferli guerra...
—Masons
son tots aquests, amich meu.
—... Y'l dimoni, son senyor
que 'ls agafa per la pota,
de perdre 'ls no te cap por,
puig te 'l lliberal favor
dels mandons y l'*arca*... (*)
—Caratsus, noy, ¡tens talent!
—No tant. He fet un estudi
de lo qu'es aquesta gent.
—Y has guanyat sobressalient.
—Mil gracias.
—Que Deu t'ajudi.

Y 'l bailet tan aixerit
qu'es l'orgull d'aquella escola,
prengué la boina, y seguit
de sos amichs que ab dalit
armavan molta tabola,
los digué:—Aymats companys:
quí desitji ser un sabi,
no escolti moderns enganys;
que segueixi als homes d'anys
donchs jo he dit lo que diu l'avi.

Francisco de P. Bertrán.

(*) Un estornut del examinat no'ns deixá acabar d'entendre la paraula.

Buscant la perduda



¿Hont será 'l *sentit juridich?*
¿hont será la *selecció?*
¡Tant sols 'm queda la barra,
sí, senyó!

MUNICIPALERIAS

—Escolti, ¿faría 'l favor de dirme ahont es á ca'n Agustí Serrat y C.ª, que crech ha de ser per aquí prop?

—Mire V., senyora: á la cabeza de esta calle, rompa V. á la derecha y encontrará la calle de *Talleres*, y á media calle, si hace ó no hace, verá V. una tienda que venden gorras de golpe; pues al costado mismo está la casa que V. pide.

—Mil gracias.

—Por servirla, páselo bien.

LAS DONAS SABIAS

Lo que passará en lo sigle XX

I

DIUHEN que per mostra n'hi ha prou ab un botó... Avuy me permetreu que distregui la vostra atenció, mostrantvos una escena que serveixi de mostra de las escenas íntimas y familiars que tindrán lloch en lo sigle xx, quan la moda extranya y rissible dels estudis superiors per las noyas, s'hagi estés y propagat; quan las donas siguen doctoras en filosofía, en medicina, en ciencias, y arrivin á obtenir títols académichs.

II

(L'escena passa en un primer pis, parat de mobles richs pero plens de pols; á las parets penjan trenyinas).

En Climent, escorfollant ab impaciencia el calaix de la calaixera:

—¡Mal llamp! ¡Are no tinch botó á la camisa! Es lo que sempre passa quan un te pressa... ¡Ana!

¡Ana! ¿Ahont deu estar la cambrera? ¡Ba! tindré d' anar á que m'el cusi la dona.

(La senyora está á la biblioteca, rodejada de llibres y follets. Escriu una memoria per presentar á l'Academia, sobre las «diversas formas y colors que tenían las lligas-camas en lo temps de Salomón, rey de Israel»).

En Climent ab la camisa á la má:

— Digas, amor meu: ¿'m voldrías cosir un botó?

— ¿Qué dius?

— Te demano per favor si...

— ¿Si 't vuy cosir un botó?... ¿No sabs que soch doctora en lletras?

— ¡Uf! ja ho...

— Sí, doctora en lletras, alumna de la célebre Universitat de Cervera, premiada al Institut, membre de varias societats científicas, autora...

— Sí, sí, ja ho sé tot aixó...

— ¿Y sabent aixó vols que 't cusi un botó?... Estás de broma avuy.

— Si no 'l vols cosir, digam ahont es Ana, la cambrera.

— ¿Ana la cambrera?

— Sí.

Els homes del día



No pagan contribució
y cobran sens cap descuento,

—Está á l'Universitat.

—¡¡¡A l'Universitat!!!

—Sí, avuy es doctora en farmacia.

—Y donchs ¿quí cus la camisa?...

—¡Qué se jo!

III

En Climent deixa á la seva dona que continuhi la

memoria y s'en va cap á la cuyna ab l'esperança de que la cuynera sabrá cosir un botó.

(A la cuyna 'ls fochs están encesos, de la cassola s'escapa una pudor á banya socarrimada que fa caure d'esquena. Ademés hi ha varis pots bruts y tupins).

La cuynera tota preocupada está discurrint.

—Acit nitrocyanhidich ab sal de Madrit...

En Climent, entrant:

—¿Carolina, 'm podría cosir un botó?...

Carolina sens ferli cas.

— Pero ¿qué hi fet are del salfumant?.... ¡Ah! l'hauré tirat á la carn rostida...

En Climent espantat.

—¡Carat! ¿qué vols enmatzinarnos?

—No tinga por... lo que sento es que en lloch de posar sulfat de coure, he posat al tupí las pastanagas qu'havía de fer ab la carn.

El tros de coniam del Climent, ab las mans al cap, surt de la cuyna afirmant que totas las donas qu'han estudiat están tocadas de l'ala.

Els homes del día



y 's fan richs y 'ls aplaudim
y... tot lo demés son cuentos.

IV

Aném á veurer la dida, pensa 'n Climent; com sempre está ab las criaturas, no deu tenir humor per dedicarse á la cienciä.

¡Oh desengany!

Arriva al quarto dels noys, y se 'ls trova estirantse 'ls cabells y repartintse bofetadas ab tota tranquilitat. La dida á un recó del quarto ab los ulls en blanch y 'ls brassos aixecats; estava fent versos:

Soch sabaté escarmentat
Y com el jornal no 'm sobra
No entregaré cap mes obra...

¡Vatua! 'M falta una paraula que vingui be ab escarmentat.

—Dida, dideta, diu en Climent entrant, ¿qué 'm podría cosir un botó á la camisa?

—¿Camisa? no rima ab escarmentat.

Y continua la dida:

Soch sabaté escarmentat
Y com el jornal no 'm sobra...

(Lo Climent diu ab desesperació):

—¡Hasta la dida s'ha tocat!

V

En Climent se 'n va tot cremat á una agencia d' anuncis:

—Senyor agent, diu, posi á tots els diaris aquest anunci: «Se necessita una criada que no sápiga llegir ni escriure. Casa bona. Guanyará deu duros al mes.»

—Ni llegir ni escriure, diu l'agent, impossible, impossible; això es demanar que 'ls peixos volin...

—Pero si per cas s'en...

—Si s'en trovés alguna, senyor meu, jo la pendría, pero no la pendría per minyona, sino per esposa.

VI

—Pum, pum...

—¿Quí hi ha?, diu la filla del calsassas que permetía tals desordres á casa seva.

—¿Qué no hi ha ningú?

—No senyor: la mamá está á l'Academia, la cambrera á l'Universitat... jo m'en vaig ab la dida á fer gimnasia y á tirar al blanch... ¿si vol enrahonar ab el papá?

—¿Sí no 'l destorbo?...

—¡Cá! de cap modo, deu estar á la cuyna fent lo dinar.

En efecte: entra l'amich, y 's trova al senyor de la casa ventant el foch y remenant la cassola.

Traduhit er E.

RODANT LA MOLA

QUAN jo era encara un bordegás, un día molt fret d'hivern se 'm va acostar un home, que portava una destral al coll, y ab cara somrient y tó falaguer me digué: "Escolta, bon minyó, ¿no tindrías pas una mola á casa teva?„

"Be ni ha d'haver una,„ vaig dir jo.

"Ets un galant minyó,„ me va dir, "¿que no 'm deixarías esmolar aquesta destral?„

Agradat ab lo cumpliment que 'm vaig sentir de ser un *galant minyó*, "prou, prou,„ vaig respondre, "aném qu' es allá á la quadra.„

"Ets tot un home,„ me digué donantme copets demunt del cap. ¿Qué 'm portarías una miqueta d'aygua calenta?„

¿Com podía jo dir que no? Corro y torno al moment ab una cafetera plena.

"¿Quants anys tens, bon mosso? ¿Com te dius?„ anava diguent sense esperar resposta. "T'asseguro que ets un dels xicots més ben plantats que

jo conech. Escolta, ¿no voldrías pas rodar alguns minuts per mí?„

Afalagat per las sevas *zalamerías*, tinch de confessar que 'm vaig deixá enganyar com un xino, y 'm vaig posar á rodá la mola.

La destral era nova y s'havía de buidar, y jo, roda que roda. Tant vaig rodá, que casi bé ja no podía dir faba.

La campana del estudi va senyalar l'hora de entrarhi, y jo no veya medi de desampallagarme d'aquell home.

Ja se'm feyan butllofas á las mans y encara no tenía mitja feyna feta. ¡Hala, hala, roda que roda, y al fí gracias á Deu, la destral va ser esmolada.

A las horas, l'home que 's gira cap á mí y diu: Vetaquí, *tunante*, qu' ara tu farías campana...! ja pots comensar á agafá 'ls trastets y cap á estudi; altrement ja 'm sentirás!

¡Ay de mí! vaig pensar jo, no n' hi havía prou ab tant d'haver de rodar la mola, qu' encara me he hagut de sentir motejar de *tunante!*

Un que s'escapa



—Fugim d'Espanya, perque aquí no 's viu mes que per miracle... Suspensió de garantías.. Estat de siti... motins...

Vaja, m'en vaig al Marroch.

Això se'm va ficar tant al cap, que no pocas vegadas hi he pensat després.

Quan veig un viatjant massa cumplimentós ab los parroquians, que 'ls prega de fer alguna copeta avans d'ensenyarloshi las mostras, penso: aquest home té alguna destral per esmolar.

Quan veig un home adulant al poble, fent grans protestas d'amor á l'humanitat, mentres que á casa seva es un petit tirá que ningú el pot sufrir, penso: ¡pobre poble! ja cal qu' obris l'ull, ó sino aquest mano te fará rodar la mola.

Quan veig un home que s'ha enfilat á dalt del candelero á costa dels partits, sense cap qualitat que'l puga fer útil ni respectable, ¡ay! poble, penso, ja estás ben fresch; ja 'n tens per rato de rodar la mola. — R.

¡¡Pas al Prrrogrés!!!

¡Olé!

¿Sentiu la gent que ab crits de goig aixordan
donant expansió al cor?
es que el progrés ha dat un pas tremendo
en vers lo bé del mon!
es que al mitj d'apinyada concurrencia
de ditxa delirant
ahir se va tallar ¡ay! la coleta
un torero... ¡Rellamp!!

P. Colomer.

LA DOMADORA



He vist á una domadora
de lleons, que trevallava
ab quatre feras terribles
agafadas allá al Asia.
La domadora, vestida
de seda vermella y blanca,
nusos sos brassos hermosos,
descoverta sa garganta,
extesa sa cabellera
com fils d'or per las espatllas,
juga ab las feras terribles
ab atreviment que espanta;
y fica 'l cap en sa boca,
y ab ellas salta y s'abrassa,
y els puja dalt de l'esquena,
y els fa petons á las galtas.
Y entre brams qu'esporugueixen
y entre udols qu'esglayan l'ánima,
voltan á la domadora
las quatre feras del Asia,
y enllassant als brassos d'ella
las sevas potentas garras,
y alsant sas testas altivas
de pel hermós coronadas,
espanta veurer la testa
de la domadora brava,
tendre, amorosa, fresqueta,
romántica, rodejada
de las testas d'aquells monstres
vinguts dels deserts del Asia,
com rodeijan á la estrella
una diadema de tacas.

*



De la domadora envejo
aquesta potencia mágica.
Temps ha que mon cor rodejan
monstres terribles qu'esglayan,
que ab dentadas verinosas
el meu pobre cor desgarran;
y quan he volgut domarlos
he trevallat ¡ay! debades...

VALCARLOS.

A UNA AURENETA

Volguent arrasserarse á ma caseta
hont fer son niu primé,
en mans sense pietat una aureneta
captiva ne caygué.

Al véurerla jo aixís empresonada
y pantejant de por,
á aydarla correguí y una besada
donguili, tot amor.

—No temis, oh senzilla missatjera
de pau y benestá.
Diguili, amanyagantla, qui t'espera
plorarte no deurá.

Y abocant lo meu cos á la finestra
que ¡adeu! li deya 'l sol,
obrí mas mans... y l'aureneta, destra,
cantant emprengué 'l vol.

A. O. M.



Circo Nacional

¿Han vist vostés, avegades
algun artista aixerit
qu'en perillosa maroma
desempenya trevalls fins,
valentse del equilibri
per salvar l'*estret camí*?
¿Han contemplat exercicis
en trapeci? ¿no n'han vist?
Vostés viuhen á la lluna;
no tenen gust pe 'l enginy;
no saben pas lo qu'es trassa;
ignoran hont para 'l brill;
no saben lo qu'es destresa;
desconeixen l'atractiu,
y desprecían el mérit
ó bé ne fan cás omís.
Com se coneix, ¡recristina!
que no han estat á Madrit!
¡Allí s'hi veuhen gimnástichs!
¡allí n'hi han de aixerits!
¡allí s'hi fan exercicis
sense por de cap perill!
Els espectacles son gratis;
no fan pagar cap *pistrinch,*
y tothom pot presenciarlos

tant de día com de nit.
Poch temps fa, jo m'hi trobava.
¡Qué trempadet y jolíu
vaig encaminarm'al *Circo*
per contemplar trevalls *fins*
y *balls* de gran espectacle
que jo may había vist!...
¡Quin be de Deu de *jamonas*
mes vistosas y jolíus!
¡Quin aixám de... melitronxos!
¡Quin galonám tot d'or fi!
Gros brujit se sent de prompte;
—¿qué passa? ¿que ha succehit?
—Ha caygut lo *cap de colla*
prop d'un *forat*, que no 'ls dich
perque 'ls causaría fastich,
y fins desmays y fatichs.
—¿Qui es el tal?—Don Camilo.
—¿Don Camilo? ¡Quin bullit!
tan que deya no cauría,
y si 's descuyda.—Cau dins.
Acabada la conversa,
s'apaga del ball lo brill
y prompte surt un pallasso
vestit de bruixa ruí,
(molt semblant á la Gaceta),
ab cucurulla y jepich,
y llegeix la següent *ordre*
del juhéu *amo* del *Circh*.
«Excelentíssims... tanocas
aymadors dels bons bocíns:





Havent caygut Don Camilo
prop d'un *forát* no molt fí
perqué li feu la *cameta*
quelcom molt desvergonyit,
y haventse *romput els nassos*,
qu'es ja tot lo que 'ls puch dir.
ORDENO: que 'l gran *artista*
Don Marcelo Azcarraguín
dirigeixi la *xaranga*,
aumentantla ab *violins*,
contrabaixos, *tabals*, *flautas*,
violons y... *trampas* mil,
per ofegá 'ls planys del pobre
puig m'aixordan los seus crits.»
Acaba 'l *clown* y comensa
altre espectacle may vist.
Compareixen *els artistas*
ab l'*amo* del *Circh* al mitj
y fan salts y cabriolas,
y 'ls pallassos, ríu que ríu.
Pujá 'l *juhéu* dalt la corda
cenyint *punyal florentí*
tot portant al cap, gros bultó,
un *baylet* molt ensupit
que á sos brassos l'encomanen
per espavilá 'l bon xich.....
Dona un pás á la *maroma*,
y 'l publich ja fa xíu, xíu,
y ben prompte s'esbalota
fentne de tot mil bocins,
puig veu que 'l juhéu tremola

y que son trevall no es fí.
  Se senten crits de ¡que mori!
¡fora *trampas* y *embolichs!*
¡no volém veure patranyas!
¡fora, canalla, d'aquí!
  Tronxos de col, pastanagas,
moniatos mitj podrits,
tomatechs, pebrots, patatas
y sebas plenas de grills,
tot aixó vola pe 'ls aires,
deixant al juheu mezquí
fet una *chupa de dómine*
carregada d'embolichs.
  ¡Quin orga de gats, *senyores!*
jo vaig deixarlos aixís;
potser no trigarém gayre,
qu'els *saltimbanquis* qu'he dit,
per artistas de gran planta
los veurém sustituhits...

PEPET DE LAS POMAS.

UN RICORDO

COL-LA franqhesa fríttica é napoleonica que distinghéva al mio amico sempre caro ed inoblidàvile, que ora ia si trova á colgare fave, vi faré un piato de la discomunale dissorte sua.

Napoleoni-Fritti, il fotográffo piu cél-lebre del-la terra dei macarroni; Napoleoni Fritti, lumo é miral-lo del-la críttica imparziale é del-la música dei burinotti nel forato del-la orel-la; Napoleoni Fritti, secco como un bacal-lano colle sue antiparre di mestro adotzenatto etc., etc... ha morto!!! La terra li sia liquera. Pregati per loro.

Dopo di tanta hassagna portata á capo nel tempo piu arriscatto dell freddo e del-le castagne nella civittá d'Osona, la pérfida; dopo di celebrare intussiasmatto tutti gli giorni postreri della sua malhauratta vitta le bel-lese e le maraviglie del anticco popolo d'Agnocca; dopo di

retrattare al vivo ed al morto l'hipocressía di certi vigatani, la presunzione di certe vigatane é principalmenti le xabacanerie di tre ó quatro capi grossi... ha tenutto que plegare vele, si vi piave per forsa... per forsa... ¡ó forsa brutta!

Qui li havía di dire al mio simpaticosso Fritti que del-la mia amistá ni ridundaría una fera perseccuzione in qua un homo grasso é grosso li esclafaría la massa ansefálica ed il suo nasso tan largo, é gli sui occhi tan fondi é la sua barba rasposa como l'esparto! L'homo propon e Dio dispon. Loato sia.



Oggi me 'n so anatto al Campussanto per escorcol-larli l' ossera é ferli un petono nelle cassolette dei sui genolli; ma la mia admirazione ha sigutto straordinaria quando si m'ha prisentatto col-la mesma forma, col-la sua geniale peril-la, col-le sue vistose lente, col-la sua cara di pasqua, con qüel-la livita comprata nel-li incanti de Barcellona col-li pantaloni di colore bianco ed il corbatino vermel-lo.

—E donchi, Dom Fritti, vi avete risucitatto?

Io so l'ánima del tuo amico que formava parte del-la razione sociale que s'ha fetto inmortale nel-la civittá di Vici. So venutto al mondo dei mortali tan solo per dírete que nel altro barrio si treval-la sense puore d'un disafío dentotesco ni d'una malivolenza *patatera*. In qüel paiggio si ritratta sense máchina, si tócano rigodoni, é valsi, é mazurche, é passi dobli sense violini, ni acordeoni, ni instrumenti di buffare; si canta sense voce é si menja sense bocca, si lege sense occhi é si scolta sense orel-le.

—E S. Pietro t'ha enviatto parche tornesses á tanta Xauxa col-la mia compagnía?

—Spera, epera ancore, Dom Titello, che giorno venirá di pujare tutti schiamando con gojo: ¡Viva Carlo... Magno!!!

Il Mestro Titas.



Ben xafat

Contra d'un catalá, un castellá un dia,
que 'l *catalá* idioma fos negaba;
mes aquell sa gramática citaba,
sa concisió preciosa y sa energia.
—¿*Y la sonoridá?* aquest li pregunta,
la proba 'l catalá treu desseguida...
Lo tinté es sech, la *raspa* l'ompla y ell crida:
¡TE, TONTA, TANTA TINTA TOTA T'UNTA!

J. NEGRET Y CASES.



Semi-visita á l'Escola del Sr. Mestre Titas

Desd'aquell jorn que uns quants de Barcelona
en una alegre nit van aixelarme,
no 'm fío pas de qualsevol persona
y no estich sempre á punt per presentarme.
Si 'ls aucells tots tinguessen la manera
de volar que jo usava fa dos anys,
no se 'ls deuría anar gens al darrera
per agafa'ls cullits en mil paranys.
Ab un sistema tot estrany jo 'm creya
ja ben salvat: ¡que n'era d'animal!
Are 'm sembla impossible com no veya
que no s'es lliure aprop d'un lliberal.
Are he vist ab dos anys d'experiencia
lo que jamay jo hauria somniat:
he vist á l'ignorancia dirli ciencia
y passar la mentida per vritat.
Are he vist... pro callém, qu'encar no es l'hora
de cantarlos la canya sense embuts
si no 'm vull esposá á que l'estisora



—¿Aquí s'arrencan sense causar dolor y sense aquellas máquinas? Donchs, ja hi som!

---

talli á las mevas alas sas virtuts.
Guardemho, donchs, per 'quell sospirat dia
en que las podré batre ben segur
y en mon bech á Madrit ab alegría
un missatje á Don Carlos podré dur.
Encare que gruant per la tardansa
ab que té de vení 'l Restaurador,
pels carlins no s'acaba l'esperansa
y la fe en sos ideals los don valor.

L'AUCELL D'OLOT.



—¡No puch viure, doctor, no puch viure!!!
—Ja veurá, vingui. Es molt senzill.

IMPOSSIBLES

Per un fustér, fer las portas... de la mort.
Per un lampista, soldá 'l canó... del coll.
Per un artillér, tirá ab balas... de cotó.
Per un teixidor, fer telas... d'aranya.
Per un metje, curá un malalt... de conveniencia.
Per un menescal ferrador... ferrar un cavall ab una mica de llart y una payella.
Per un argenter... fer unas arracadas ab la *plata* d' amanir l'ensiám.



—Pero ¡que m'ha prés per un matxo?
—Ca, home, deixis estacar y no s'amohini.

Per un sagristá... apagar las *llántias* dels pantalons de un pintor.

Per una noyeta... jugar ab las *ninas* dels ulls.

Empaperar un quarto ab los papers... que fa en Frégoli.

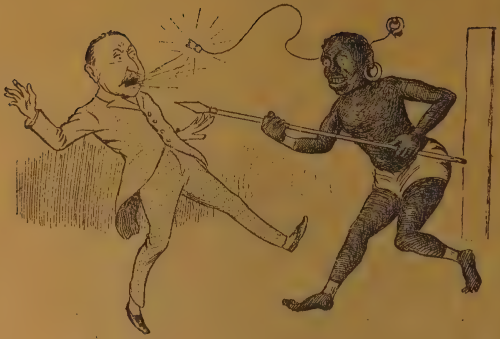
En una taquilla de teatro, vendre entradas... de fosch.

Pels republicans, destronar lo rey... d'oros.

Inflar un globo aereostátich ab fum... d'estampa.

Per un picapedrer, fer un bordó á la pedra... filosofal.

Per un campaner, tocar á bon temps ab la *Campana*... de 'n Calsas.



—¡Uuuuh...!
—¡¡¡Aaaaayyy!!!

Anar á la professó ab l'atxa... de l'abecedari.
Per un capser, fer capsas... de broquil.
En un camp, sentir cantar grills... de taronja.
Fer una corrida de toros ab picadors... de safreig.
Per manar un berganti, un pilot... de escombrerías.
Per una modista, posar á un vestit la guarnició... de Montjuich.
Pera fer mitxa... agullas d'estació y fil telegrafich.
Per servar los fils telegrafichs... pals del cartipás.
Pera fer un bon caldo... tirar á l'olla una pilota de goma.
Per un segador... segar ab un volánt de máquina de vapor.
Per un banquer, negociar una lletra del *abecedari*.
Per un torero, dar un passe á la *reserva*.
Per una criada, fregar l'escala *social*.

Per un perfumista, fer un sabó pera treure las tacas del *sol.*

Per un escribent, escriurer ab una ploma d'*aygua.*

Per un sastre, fer una americana per un cós de *exércit.*

Per un herbolari, recullir arrels de *boig.*

Per un ebanista, claveteijar una cadira ab puntas de *cigarro.*

Per un fabricant, fer teixir una tela de *moltó.*

Per un fusté, mudar las camas al *Banch d'Espanya.*

Per un oculista, operá 'ls ulls del *formatje.*

Per un municipal, doná 'ls gossos la bola del *mon.*

Per un marino, atravesar lo golfo d'una *porta.*

Per un botánich, colecciona plantas del *peu.*

Per un manyá, fer una clau de *sol.*



San Ginés de Agudells

LO GANDUL

LEMA: *Experiencia.*

Un fulano coneixía
d'uns trenta anys si fa ó no fa;
un gandul de profecía,
que jo crech que may s'havía
fet un tip de treballá.
Lo seu donayre xaparro
deya qui era ell á la gent;
tot lo dia ab lo cigarro
la voltava; era un bagarro
d'aquells de fum y ayguardent.
Del trevall (deya 'l garnieta)
may n'hi vist cap burro gras;
vés á mi qui me la empeta,
vull viure ab l'esquena dreta,
¿trevallar?... no m'es del cas.
¿Ajupir l'ós? ¡brava cosa!
no m'agrada ni ho faré;
després, que ningú 'm fa nosa;
no tinch pares, fills ni esposa,
content jo, tothom va bé.
Aixís l'home s'esplicava
robust y plé de salut.
Mes el tonto no pensava
que tot lo del mon s'acaba
y que sería un perdut.
Lo vici ab cadena forta
prompte lo tingué lligat;

després, ab sa il-lusió morta,
anava... ¡de porta en porta,
á demanar caritat!
Tot esparracat se 'l veya
avergonyit pels carrés;
ningú caritat li feya,
puig al veure'l tothom deya:
no es de planye.... un gandul es.
Trobantse així, desseguida
l'home va caure malalt;
y prompte, ¡sort malehida!
va acabar sa trista vida
en un recó d'hospital!
Quan se 'n hagué fet la estella,
contemplant lo seu contrast,
pel vehinat deya una vella...
«Sent jove no volgué sélla,
y vell, Deu li ha donat bást.»
Ja ho veus donchs, lector, trevalla
mentres tingais bonas mans;
creume á mi, ves fent y calla,
que tart ó d'hora no falla:
lo trevall porta 'l descans!

MANEL CAUSANILLAS.



Lo tancament de portas



—Aixó del tancá 'm reventa,
aixó del *Concert*... m'empipa.
—¿No veus l'adrogué?
—Ay noya!
Lo qu'es ara fumo ab pipa.

¡Tatari! ¡Tatariiii...!



¡Ojo al Cristo, patriotas!
que tothom estigui á punt.
Quan el Senyor digui: ¡Are!
ma á l'espasa tots y ¡Amunt!!

MONEDA DE L'HISTORIA

Auber estaba ressentit ab Rossini, per un xiste que havía fet á expensas sevas. Jurá tornarli la pilota, y vingué per fí l'ocasió de ferho.

Se donava una vetllada en casa del autor del *Barbero:* aquest tenía empenyo en fer sentir una pessa que havía compost, y al terminar preguntá al seu colega:

—Voléu dirme ab tota franquesa que 'us n'ha semblat?

Auber respongué:

—Home... lo de sempre. Cada vegada que sento alguna de las vostras obras, penso que Mozart tenía un gran talent.



— Mentres el Gobern no fassi economías en el ram d'empleats, crech qu se *salvó la Patria*.

*

En l'esclat de sa carrera artística, Chopín, el célebre pianista sigué convidat á dinar á casa de una marquesa del *fanbourg Saint Germain*.

Després del café, la senyora de la casa pregá al artista que toqués alguna cosa. Chopin, que ja llavoras estava bastant delicat de salut s'hi negaba resoltament, fins que la dama encare que ab paraulas veladas li donava á compendre que per aquest objecte l'havía convidat.

Chopín s'assegué al piano y tocant una de sas encantadoras composicións, deixá arrobat al auditori. Més quan la marquesa deplorava que la pessa hagués sigut tan curta, 'l compositor plegant las mans en actitut de súplica, li digué:

—Per Deu, senyora, tingui en compte que hi menjat molt poch.



—Vaja, ni 'l paper baixa, ni 's deixa de pagar el cupó... Certament son ximples els que diuhen qu'estém perduts... pobres... deshonrats... ¡Falornias!

MUNICIPALERIAS

—Escuche, municipal; yo soy un aragonés que acabo de llegar á Barcelona, y al bajar del tren me han robado diez duros que llevaba aquí en la faja.

—¿De bueno? ¿Y quién se lo ha robado? Llévemelo V. aquí que yo lo llevaré á la prisión, y ya pagará cara la fiesta.

—Oh, yo no lo sé; habrá huído.

—Lo oigo mucho, así si que lo tenemos malamente, esto es un mal de cabeza; Dios nos guarde de un ya está hecho.



—¡Aleluya! Després de lo de Cavite y Santiago 'm creya que 'ns escupirían á la cara... y 'ns carregan de reçompensas... ¡Aleluyaaaaa!!

Cap al extranger

(FANTASÍA)

—Deu li dó un bon vent, *senyora.*
—Bona salut si se 'n vá.
—Que tinga felis viatje.
—Be ha trigat prou á marxar!
—¿S'endú tota la quitxalla?
—¡A mí un fill me feu matar
enviantlo á la manigua...!
—¡Ay, quanta felicitat!

. . . .

¿Ho entenen, lectors caríssims?
perque jo... no ho entench pas.

VONAJIZA.



—LO MESTRE TITAS té tota la rahó; això no s'arregla sinó á tiros... Y tan de dret com se puga.



VIVÍA en un Mas de un poblet de l'alta montanya, una familia molt virtuosa, composta de marit, muller y un guapo mocetó que anaba ben propet dels vintitrés anys. Per ella, joyosos passaban 'ls anys, contents tots de sa sort, conformats á la voluntat de Deu, lo mateix quan los hi enviaba penas, que quan los afavoría l'alegria. Cumplían relligiosament la Lley Santa de Deu y de sa Iglesia, es dir, era una familia veritablement cristiana y com no podía ser menos, del tot aymant de las gloriosas tradicions de la terra y, per lo tant, carlina fins al moll del os.

No eran richs, més tenian lo menester, puig conservaban de sos pares la propietat de la «Casa Nova» quin Mas habitaban, la que en anys de bona cullita, los permetía arreconar quelcom, per necessitats imprevistas.

***

Corría l'any 1873, nostra patria estaba en guerra, motivada com tothom sap, per los excessos de la gent revolucionaria que ab sos vandálichs fets obligaren fins als més pacífichs á agafar el *chopo*.

El más de la «Casa Nova» punt estratégich y aixecat al entremitj de dos poblacions importants, era l'obligat punt de repós y de beguda de los que militavan, tant carlins, com lliberals.

Un dia hi passá la columna del brigadier X, qui portaba una secció de feras, qual títol es més propi que el que los donaban de cipayos. Portaban quinze presoners, que anaban confiats al feroches.

Veigé l'hereu de la casa els mals tractes que donavan als pobres indefensos presoners y no pogué menos, que preguntar al cabo de la ronda el motiu del mal procedir de sa gent.

—Res; es nostre genit, li respongué.

—Y ¿quín objecte vos ha fet agafar l'arma?



—¡Qué 't diré jo! idea cap... be es veritat que hi ha perills... més també 'ns doném bona vida, no tenim ningú que 'ns mani, possehim tot lo que volem perque nos ho prenêm, sino volen donarnosho.

—Y ¿per qué ab tan coratje peguéu als presoners? no veyéu que aixó fá...

—¿Qué potser ets de la crosta? ¡té! per lo mateix que are t'he ventat aquesta bofetada... perque 'ns dona la gana.

En Jaumet, que aytal era el nom del hereu, sentí pujárseli la sanch al cap, 's posá la má á la galta y dirigint al cipayo una mirada de despreci, 's retirá.

* * *

—¡Pare!

—¿Qué vols Jaume?

—Demanarvos un permís, que no dupto 'm concediréu.

—Digas.

—Voldría anármen á defensar la Santa Causa,

—¡Are t'ha vingut?... justament... ¡vaya un rampell! jamay t'había notat el que fossis guerrero... que't diré jo... quin disgust per la teva mare... tots dos solets... ¿qué farém jo y la María? Jaume... digas...



—Per 'xó mateix, que tot ho veig, vos demano el consentiment... recordéuvos que nostre nissaga... ha complert sempre ab son deber...

— Sí, sí, Jaume; lo que sento es ser tan vell, ¡Deu me valga! que si no... Vesten quan vulguis, no puch, ni dech privarte, y no te 'n vull privar... Arreglat lo que 't fassi menester y vesten en nom de Déu, á defensar al Rey... més no ho digas á ta mare... Adeu y si es ton destí morir, mor enfrent al enemich, que lluytar per Deu, la Patria y el Rey, es un ditxós morir...

***

—¿Perqué ploras María?

—Perque ploro, y ¡ho dius tú que 'ts lo seu pare! ¡un sol fill y anar á la guerra! deixantnos sens amparo...

—Y ¿aixó 't contrista María? ¿Saps lo que dius! ¿Quí 'ns doná 'l fill? ¿Sabías tú acás á que lo destinaba Deu al donarnoslho? ¡Contesta!... ¡Ah María! enlayra el pensament vers al cel, apártal de las miserias de la terra! Si Deu vol tornará de la guerra, habent cumplert ab un deber sá y bó.

—Y ¿si 'l matan?

—Si 'l matan... pregarém á Deu per la eterna salvació de la sua ánima, á fí de que un día poguém reu-

Al Café



—Si tot ho poguessim arreglar desde aquesta taula, que 'n aniríam de be...

---

nirnos tots á la Patria celestial. Mira María, en lo mon, y aixó nos ho ha ensenyat la experiencia, tot son penas y aficcions, trevalls y miserias y ¡desgraciats dels sers que no 's conforman per complert ab la voluntat de Deu! perque encare creix mes lo sufriment. ¿Qui pot assegurarte que estant á casa, no hagués mort de resultas d'una desgracia ó de una enfermetat qualsevol, d'aqueixas tant corrents avuy día que no donan temps de res... ni de dir Jesús... No ploris, no María, que las llágrimas de res curan, resém «Pare nostres», per lo que mes li convingui.

—¡Potser no 'l veurém mes! ¡pobre fill meu!

—¡Rich fill nostre, María! ditxós ell si ben preparat pot lograr una mort gloriosa, que no es mort, sino principi de vida eterna... Pensa María; si fos dolent lo nostre fill... allavors tindríam de plorar, perque si be en aquest petit desterro, podríam are tenirlo al costat nostre y encare, ¿quí sap si voldría estarhi? tindríam de pensar en que molt fácil el perderíam per una eternitat... ¡María! aixó si que fa horror... y pensa que hi ha tantíssima gent que mentres son vius fan moltas marrullerías y no pensan ab aquell ¡may més! ¡may més! perdut per sempre, per sempre més!... ¡Aixó fá bassarda, María! penshi y trovarás consol en la pena que t'estás donant.

—Costa molt, Joseph, á una mare...

—Si, es veritat; costa molt de despendrers del... egoísme...

—No; egoísta no, Joseph... fássias la Santa voluntat de Deu...

—Aixís, María... aixís parlan las cristianas que ho son de debó.

Mira lo que deya mon avi á sos fills:—Noys, siguéu bons cristians, devots sempre de la Verge María, católichs práctichs. No miréu may de reull los perills, ni 'ls sacrificis que os pugan dur al cumpliment de vostre deber, en defensa de la justicia y de la veritat, sacrifiqueuho tot, tot, puig vostre sacrifici per gran que os sembli, será sempre petit; los mercaders, los traficants, 'ls lladres y demés gent dolenta, sense cor y sens entranyas, 's riurán de vosaltres, vos dirán tontos; res ha de espantarvos, deixeulos dir, aquells son compostos sols de miseria, materia, pols solsament segons ells volen fer creurer, deixeulos dir, que no os torsin en vostre camí recte, que es l'únich que pot portarvos al cel...

Benehits siguéu fills meus, si sempre seguiu lo camí recte; infelissos y desgraciats de vosaltres, si un dia el deixéu.

Vingué la guerra, María, y el meu pare y cinchs germans seus, empunyaren 'l fusell per defensar la bandera de Deu, la Patria y el Rey; vessaren sa sanch tota; sos cossos pararen en lo fossar, y l'ánima la volgué Deu.

Embarchs fi de sigle

(SISTEMA NYÉBIT)



«En la ciudad de Barcelona, á tantos de Octubre de 1899, habiendo dejado los industriales de pagar sus...»

Quedá el pobre avi sol, rodeijat de molts nets. Fatigas, penas y dolors, no 'n vulguis més; y, ¿saps lo que deya sempre? Ell me 'ls va donar, Ell me 'ls ha pres. ¡Gracias Deu meu, que vos los n'habeu portat mentres lluytavan per la Justicia y la Veritat! ¡María! nostre fill lluyta per la mateixa Causa, ¡fássas Senyor la vostre Santa voluntat!

—Sí, Joseph, que 's fassi la voluntat de Deu.

—¡Gracias, María!

***

—Bon patró; ¿qué tindriau puesto per donar aculliment á dos ferits de cuidado que portém?

—Sí; sempre tenim á punt dos llits que fa temps vagan, el del meu fill y el del mosso, que fa passo de dos anys, marxaren ab vosaltres. Ja 'ls podéu portar, no 'ls hi faltará res, no.

Al poch rato quatre mocetons, portavan ab una

cosa com una llitera, á dos voluntaris de Don Carlos VII molt malament ferits, y segons parer d'aquells braus voluntaris ab pocas esperansas de que 'n poguessin sortir.

En Joseph los acompanyá fins al cuarto, la María posaba aygua al foch y buscaba venas y draps per curarlos, mentres los companys dels ferits posaban en sos llits respectius als ferits. A corre cuyta marxá en Joseph á la propera vila á buscar al metje.

Quina no sería la sorpresa d'en Joseph y la María, quan el metje 'ls innová que las feridas no eran mortals y que 'ls ferits no eran altres que son fill Jaumet y el mosso Miquel, que volgué anar á fer de bon company al hereu de la Casa Nova!

La convalecencia fou llarga, més de lo que tardá en acabarse la guerra acursada per los motius que tothom ja sap; ¡la verinosa serp de la traydoría, había pogut molt més que 'l plom lliberal y els sanguinaris fets de la cipayada!

Quantas vetllas no passaren en Jaume y 'n Miquel explicant fets de la guerra, que escoltavan enbadalits 'n Joseph y la María, el primer donant llissons, perque no ho habian fet aixís ó aixás, acabant sempre ab la sentencia: No succeheix res, que Deu no vullga, María.

Lo Mestre Vell.



AMOROSA

Quant miro la gavia
qu'en lo teu balcó
te prés al canari
que salteja ab goig,
y á tú recolsada
somriguentli aprop,
formulant tos llavis
com bés remorós
qu'ell joliu 't torna
ab piulejar dols.
¡Ay si sapigueses
com be bat 'l cor!
Com altre canari
del teu envejós,
com si volgués romprer
del pit la presó,
contrist aleteja
y anyora frisós
poguer esplayarse
al goig del amor.
Més ¡ay! á tú 't plauhen
sols plumatjes d'or,
y si cants t'endressa
novell rossinyol,
son plumatje es negre,
son plumatje es fosch...
y sols l'esglay trova
cantars de tristor.

JOAN GISPERT.

Un bon jayo



¡Je, je, je! Quina alegria rebrá en Jaimitu. Lo menos me fará dos mil petons... y 'm fará *pi-pí* deu vegadas á las calsas.

¡Je, je, je, je... en Jaimitu...!!

Viatje curt...

A mon entranyable J. A. y C.

Diria á vostés que 'l cas es rigurosament históricli si no m'unissin estrets llassos d' amistat ab mon amich Jaume que m' impedeixen posarlo en ridícol, ja trayentli á relluhir fets propis, ja atribuintli anécdotas que 'm serveixen avuy per embrutar quatre cuartillas.

Deixem, donchs, tranquil al amich y consti per sa satisfacció, que 'l cas es histórich, sense pretendre que puga ó no atribuirseli á n'ell; consti unicament qu'es histórich... y si vostés no 'm demanan mes explicacions, jo molt content deixaré de dálselas.

Sent aixís, ¡á vostés qué, que siga histórich! Algú tal volta hi haurá que li bastará axó per deixar de continuar; per exemple, el qué no es xismós.—A mí que no 'm vingan ab historias,—dirá. Un'altre en la paraula histórich pot llegir *histérich...* y horroritzarse. Deixemho, donchs; punt y apart.

. . . .

— Senyoret, qu'el despertador ja ha tocat.
— Bravo, Joan, deixal que toqui y arreglat tú.

Tipos... socials



Un *Civil*
de perfil.



Melitar
d' Ultramar.



Modernista
mitj *nyebista.*

Això contestá mon amich al criat, mentres lluytava ab los llensols desperesantse y posant ab revolta confusió la cambra de tot un solterón empedernit... ú obligat, que pel cas es igual. El resultat fou que *mi hombre* sortí del llit y 's vestí; no referiré aquí 'ls detalls, perque suposo, y casi estich á punt d'assegurar, que tots vostés s'han vestit alguna vegada.

¿A qué s'aixeca un home tan dematí...?

¡Pero es veritat! ¿Com va á extranyarlos á vostés si no 'ls he dit lo que va tocá el despertador? Donchs el despertador va tocar horas... y aquestas foren tres. Las tres de matinada d'un día, y dich día perque clarejaba, del mes de Juny.

Sortiren amo y criat contents y alegres de casa, confesantme després el primer que sa animació fou en aument... ¡está clá! al pobre li passá aquell dia lo que 'm succeheix á mi encar avuy: que no havia vist may una sortida de sol. Omiteixo, donchs, tot aquest lujo de detalls, propis de ploma mes versada que la meva, y per personas que haigin presenciat una sortida de

Tipos... socials



Ab pericia
fa *Justicia.*

¿Vos ho dich?
—Un *cacich.*

¿Va ab floreta?
—Un *doneta.*

sol y pogut apreciar l'hermós colp de vista que deu presentar el crepúscul matutí.

Això no vol dir que jo no haigi estat pels carrers en aquellas horas, pro sempre ha estat de regrés, y sapigut es que de regrés ó *retiro* no 's veu lo mateix que de sortida.

Y tornant al meu amich (que ab tant divagá estará impacient), els diré que 's va aixecar dematí perque anava de viatje. Un viatje curt. El tren sortia á las cinch; llevantse á las tres ¡hi havia temps de sobras! tant de sobras que be podia un permetre's la llibertat de dar una volteta ans d'arrivarse á la estació. ¡Ah! se m'olvidaba dilshi que 'n Jaume, ab las pressas, es descuidá el rellotje.

¡Detall de comedia! Clau d'enredo, pero clau pobre.

— Se li escapá 'l tren — dirá 'l lector.

Sí, senyor, se li escapá 'l tren; y mentres xiulava la locomotora en Jaume, tot confiat, es permetía l'explendidés de deixar marxar el convoy sens'esperarlo.

— Tindría gracia que aquest tren fos el nostre.

— Cá, senyoret, no hi ha cuidado.

Pero n'hi havia. Quan á dos quarts de sis sortía l'

altre, en Jaume 's despedía de son criat, disposantse á pendre bitllet per Palau, pero no era 'l Palautordera, el que li donavan, era un Palau de la costa.

El tren, efectivament, l'hi havia escapat.

En Jaume, ab tot y tenir criat, era curt de gambals intel-lectuals y pecuniaris. Tenia més ó menos el diner just pera el viatje.

El tren que sortía pe 'l punt qu'ell desitjaba, ja no podia agafá 'l hasta las 12'20 del mitjdia. Al despatx ¡ni pensarho! ¿Dir que se li escapá el tren? això may, avants penjarse... del bras d'un amich y contarli tot pera que li pagués un esmorzar. Un *sablazo* de tres plats al Suis no hauria anat malament.

Dant tumbos y fugint de tots quants poguessen saber que á n'en Jaume li habia escapat lo tren, arribá á la estació que serían dos quarts d'onze y es va estar allí esperant que dongués l'hora. Fugí de la xocolatería com de la peste, á la que no crech torni acostarse may mes... sobre tot quan estigui pendent d'una sortida.

Per fi, arribá l'hora. Un suculent esmorzá casi hauría estat suficient pel que no menja com menja mon amich, y per la mateixa rahó en Jaume esperaba ab verdader deliri, ab fort *cori mori*, l'estació de Granollers. ¡Quaranta minuts de parada! ni havía per endraparse lo que hi hagués rostit y sufregit al restaurant; si no fos que posantse la má á l'armilla observá que sols tenía cinquanta céntims; l'import d'una sola truyta, sense ví...

—¡¡Granollers!!...

Disparat saltá en Jaume del vagó (de tercera, per supuesto): un xicot *besó el santo suelo* d'una empenta seva; la culata del fusell d'un dels del benemérit cos va rebotre contra la popa d'una complerta jamona..., etz. Tot per en Jaume, pro lográ 'l que s'havía proposat: ser el primer d'arribá á la fonda per escullir la mellor truyta. Ja hi havía badella en salsa ¡que feya un olor! pro, *amigu*, no hi habia mes que per la truyta. Li donaren y ab l'entussiasme d'un home que no pensa mes

que 'n menjar, del tot desmemoriat (¡oh, en poden estar segurs! perque mon amich, si no 's presenta l'ocasió, es incapás de...), correnls anava á ficarse altre volta al vagó, quan la mestressa del mostrador, cridant, li advertí que devía 'ls dos rals. En Jaume, pegant caixaladas á tort y á dret, s'arrencá las cinch *perras* grossas de la butxaca que ab el tragí passaren á pendre un bany de salsa en la cassola de la badella. Sorprés, sofocat en Jaume, anaba á posar els dits á la badella (sens dupte per privar que s'ofeguessin las bestiolas), pero la dona, ab la perspectiva de que no vendría la badella, si els pasatjers veyan ficarli 'ls dits, deixá que la salsa fos mes grassa. En Jaume 's daba als gossos, pero lográ ficarse al vagó.

Arribá ell y, *¡allí fué Troya!* La dona qu'havía rebut el culatasso del civil estava al mateix departament, excuso dirlos que en quant el vejé comensá á ploure una seguida d'improperis sobre l'ajupit Jaumet, que si no quedá blau ó negre va ser perque 'l groch ja s'havía fet amo del físich de mon company estonas há; haventnhi prou pera que 'l resto del viatje fos objecte de las indirectas dels pasatjers.

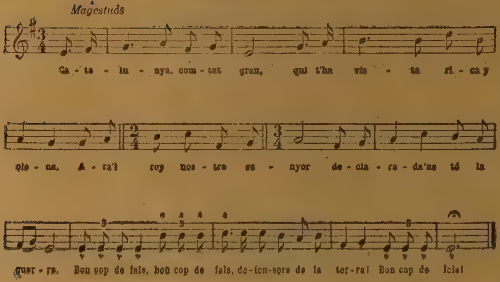
Per acabar: arribá á Palau y com no tenía diners per pagar la tartana, li embargaren un farsell de roba blanca...

¡Viatje curt... pro felis!!

M. M. y C.

Novembre 2/99


LOS SEGADORS
PATRIA
S.R.


Magestuós
Ca - ta - lu - nya, com - tat gran, qui t'ha vis - ta ri - ca y
ple - na. A - ra'l rey nos - tre es - nyor de - cla - ra - da'ns té la
guer - ra. Bon cop de fals, bon cop de fals, de - fen - sors de la ter - ra! Bon cop de fals!

¡Catalunya comtat gran—qui t' ha vista rica y plena!
Ara 'l rey nostre senyor—declarada 'ns té la guerra;
El gran Comte de Olivar—sempre li burxa l' orella:
«Are es hora nostre rey,—ara es hora que fem guerra.»
Contra tots els catalans—ja ho veyéu quina n' han feta.
Seguiren vilas y llochs—fins al lloch de Riu d' Arenas.
N' han cremat un sagrat lloch—que santa Coloma 's deya
Creman albas y casullas—y corporals y patenas;
Y 'l Santíssim Sagrament—alabat siga per sempre.
Mataren un sacerdot—mentres que la missa deya.
Mataren un cavaller—á la porta de la iglesia,
Don Lluis de Furriá,—y 'ls angels li fan gran festa.
Lo pá que no era blanch—deyan qu' era massa negre
Lo donavan al cavalls—sols per assolar la terra;
Lo ví que no era bó—enjegavan las aixetas,
Lo tiravan pe 'ls carrers—sols pera regar la terra;
A presencia dels parents—deshonraban las donzellas:
En donan part al Virrey-del mal qu'aquells soldats feyan
«Llicencia 'ls he donat jo—molta més s'n poden pendre.»
A vista de tot axó—s' es esvalotat la terra.
Entraren á Barcelona—mil personas forasteras;
Entran com á segadors—com eran en temps de sega.
De tres guardias que n'hi ha—ja n'han morta la primera.
En mataren al Virrey—al entrant de la galera.
Mataren als diputats—y als jutges de la Audiencia:
Anaren á la presó—donant llibertad als presos:
El bisbe 'ls va venehí—ab la ma dreta y esquerra.
«Hont es vostre capitá—ahont es vostra bandera?»
Varen treure 'l bon Jesús—tot cobert ab un vel negre.
«Aquí es nostre capitá—aquí es nostra bandera,»
«A las armas, catalans—que os han declarat la guerra.»

Bon cop de fals,
Defensors de la terra,
Bon cop de fals.

UN DELS TANTS

(al meu amich en Pere Roca)

I

Era el 2 d'Octubre de 1872.

La guerra carlista continuava á Catalunya ab éxit extraordinari, onejant per tota la montanya la senyera de Carlos VII, que ho era ensemps de la Iglesia y de Catalunya; que en lo cor dels carlistas, de tal manera s'enllassan y componen aquestas tres aspiracións, que més que lema triple, el «Deu. Patria, Rey» es una triple manifestació d'una aspiració única, dels nostres avis heretada, y conservada ab amor en nostres cors, com aurora somrosada de glorias y venturas.



Axís ho creyan els valents montanyenchs catalans, hereus verges d, aquella rassa venerable que sembrá nostre terrer d'hermitas y monastirs, que passeijá las quatre barras per mars y continents, que lluytá cent cops pels idolatrats Comtes-Reys. Y perque ho creyan aixís, s' alsavan pobles y vilas en favor de Carlos

VII, donavan els acomodats sas riquesas ab afany guanyadas, resavan donas y vells per la Causa que estimavan, mentres els joves, plena sa fantasía d'ilusions y son pit de coratje y valentía, corrían á allistarse entre 'ls moderns almogávers, á vessar sa sanch per Deu y Catalunya.

Aquell dia anava á ferho en Jaume Bonasvalls.

II

Fill petit d'una de las casas més antigas de la montanya, era l'únich consol que restava á sos pares honrats y venerables. Tres germans grans havían caygut l'un darrera l'altre, segada sa vida pel plom dels liberals.



—Sería una llástima—deya el seu pare ab estoicisme d'héroe—que aquest morís també en la lluyta comensada, deixantnos, pobres vellets, en desamparo y tal volta en la miseria. Moriríam nosaltres de dolor; pro, ¿no val més morir que veurer la destrucció de nostra fe y l'acabament de nostra rassa?

Y mentres la pobre velleta despedía ab los brassos al coll al fill petit, el bon pagés, ab las mans darrera, contemplaba mitj conmogut aquell cuadro solemne, repetint entre dens las paraulas del profeta: Val més morir, val més morir, que veurer la destrucció de nostra fe y l'acabament de nostra rassa...

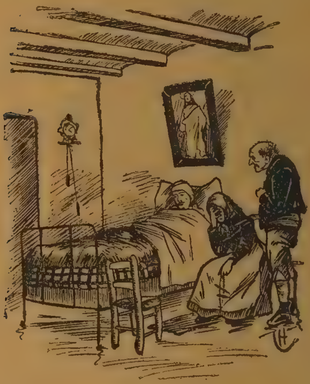
III

A la matinada del memorable día de Tots-Sans, els voltants d'un poblet de la montanya, oferían un aspecte lúgubre y llastimós. Melancólich sol de Novembre il-luminava 'l camp, rublert de mantas sagneijantas, fusells mijt espatllats y més de vuyt cents cossos exánims, cayguts la nit passada en batalla memorable. Duas companyías formadas á vanguardia, protegían els trevalls de las ambulancias ocupadas en donar als morts cristiana sepultura y recullir als no pochs ferits, que, al bés fret de la rosada, se deixondían, queixantse funebrement.

De sopte aparesqué en brassos de dos voluntaris, un jove sargento, cusit de feridas, y embolicat son cos ab una bandera d'un batalló lliberal.

—*¡Firmes!*—cridá conmogut el comandant á las duas compañías—*¡Presenten! ¡Armas!*—Y mentres passaba el ferit, y á son pas s'alsavan tres cents fusells y el corneta batía marxa com si 's tractés del General en Quefe, sortís una vella de la próxima masía, cridant mitj alocada:

—¡Jaume! ¡Fill meu!... ¡Jaume!...



IV

—¡Voluntaris!—feu el comandant al seus soldats, després de descansar las armas. —Tots presenciareu ahir las heroicitats d'aquest sargento. Quan la derrota extenía sobre nosaltres sas alas negras, ell animá als demés, avansant impassible al devant de nostras forsas.

Ferit de quatre balas, feu presoner á un capitá, y rodeijat de dotzenas d'enemichs, arrebatá als contraris sa bandera, atrayentnos, ab son coratje, la victoria... Per desgracia, sas feridas son mortals y aviat baixará á la tomba... ¿Juréu, voluntaris, morir com ell per nostra bandera, y venjar la mort d'aquest héroe?

Y mentres crits aixordadors y entussiastas de *sí, ho jurém*, repetits pels ecos de las montanyas, ressonavan pel espay com una professió de fe, una guardia d'honor marxava cap á la masía ahont estava l'héroe ajegut tot extenuat en humil llit, mentres la velleta resava plorant el sant Rosari, y el vellet el contemplava mitj trist, mitj orgullós, pensant en lo que li havía repetit el comandant: Vostre fill es un héroe; á ell se deu la expléndida victoria d'ahir vespre; vostre fill es un héroe...

V



Quatre dias després, la música d'un batalló carlista tocaba una marxa fúnebre al portal de la masía. Al interior, estés sobre catafalch senzill, ab quatre ciris al voltant, jeya el cos exánim del sargento, ab las estrellas de capitá en la mániga, y una corona al costat enviada en nom del Rey, pel General Quefe del exércit de Catalunya.

Aquell mateix dia, moria en Aparisi y Guijarro, el que feya poch havía escrit: «Morir per Deu y per la Patria es naixer á una altre vida incomparable, es

morir entre 'ls homes, pera despertar alegre entre 'ls arcángels.»

. . . .

Lector: si pelegrinant per l'alta montanya trobas una creu rovellada, feta ab dos trossos de bayoneta y las inicials J. B. al peu, resa una oració per l'ánima d'un héroe. Y si al visitar al Rey en Loredán, veus al Saló de Banderas un estandart lliberal ab una grossa taca de sanch en forma de cos mal dibuixat, saluda en ella al que, ab ella embolicat, morí martyr per Deu y per la Patria.

Era un dels tants.

VALCARLOS.

¡Ja ve, ja ve!



Joves que sentiu que os vull
las sanch á dintre las venas,
compreuse tots un fusell
y lligueus las espardenyas,

¿ Dona ?



¿Volen dir qu'es una dona?
¿No será alguna altra bestia?
¿No será pas un camálich,
ó será alguna disfressa?

LA CONVERSIÓ DE RIEGO

deguda al sant Rosari

SABUT es, que aquell tant anomenat general, sigué el capitá de la sublevació de las tropas que anaban á reforsar nostras forsas en América, en aquell ensemps, en que pretenian aquells pobles verges emanciparse de Espanya.

En el foch de las Arenas que sostingué ab los realistas fou derrotat y escapant, pogué amagarse en las ascabrosas montanyas de Serra Morena, ahont sigué fet presoner per uns pastors que l'entregaren als realistas, portantlo aquets á la presó del poble La Carolina el 15 de septembre de 1823, d'ahont sigué trasladat á Madrit y senteciat á mort.

Riego veigé allavors desvanescudas totas sas il-lusions y descoberts tots sos enganys, pensá en lo poch que li quedaba de vida, y sos pensaments es dirigiren á meditar en després de mort;

tornaren á sa memoria jorns mes felissos, recorts de sa jovenesa, que may debía haber olvidat. Posat en capella, flaqueijá son cor, no per por de la mort segura que preveya próxima, sino per la terrible responsabilitat que sobres ell requeya, y de la que li 'n demanaría estret compte el Diví Jutje. Volgué reconciliarse ab Deu, á quin objecte, demaná per confessarse, y que el confessor fos un pare dominico del col-legi de Sant Tomás de Madrit "y si pot ser, digué, que siga astur."

Alegroys reberen els pares dominicos la nova, sortint al moment dirigintse á la capella del sentenciat el pare Mestre Sant Vicens, als peus del qui s'agenollá Riego confessant totas sas culpas ab tant fervor, angunia y viu dolor, qu'el pare conmogut, no pogué menys que posarse á plorar mentres li deya:

—Digam, fill meu, ¿qué has fet per mereixer tant gran favor del cel? ¿Quina gracia tant extraordinaria es aquesta que aixís mou ton cor?

A quals preguntas Riego contestá en los següents termes: Pare, ma vida tota es un teixit de iniquitats: no registro en ma conciencia, cap cosa mereixedora del benefici que Deu me fá; mes si á alguna obra meva puch atribuir el que Deu 's compadeixi de mon ánima, aixó solsament recordo. Quan nin la meva santa mare 'm portaba á la iglesia de Sant Domingo d'Oviedo, y allí, de genolls resabam junts el Sant Rosari de la Verge. Ma estimada mare, morí y desde allavors be siga com á recort d'estimació á la que 'm nudrí en sos pits, be com una engruna de de-

voció á la Santísima Verge, jamay deixí de resar un sol día el Sant Rosari.

—Prou, fill meu, prou digué enternit el confessor estrenyent á Riego entre sos brassos.—La Verge t'ha salvat. ¡Oh! dónali gracias y tingas esprit. Aquesta conversió, es una penyora de felicitat eterna. No temis deixar el mon embaucador; un moment de proba, un solt moment d' expiació y la Verge 't portará al costat de la piadosa mare, en lo paradís.

Al següent día el general D. Rafel del Riego, marxava dret al cadals. Serio, resignat y buscant forsas en la de Jesucrist, en la que procuraba apoyarse, pujá los grahons del patibul. Assentat en la banqueta terrible demaná el Sant Cristo, lo apretá fortament en son pit, 'l petoneijá, ab verdadera devoció y el retorná al Pare Sant Vicens á qui li doná també com á recort un mocador. Un instant després la justicia humana había fet son comés y la misericordia divina acababa de recullir en son hostatje l'ánima del desgraciat general.„

Bonich y edificant exemple, de la misericordia que nostra Mare la Verge María, sent per los devots del Sant Rosari.

(De un opuscul del Apostolat de la prempsa).

A Filipinas



—Ja ho veu com ens abandona 'l gobern de Madrit, Pare Anselm.

—Ja ho veig ja, pero Deu lo castigará ben prompte, no ho dupti.

Lo menjar dels peluts

En Miquel, un avansat
que ab prou feyna confegeix,
cada senmana llegeix
un periodich *esqueixat*
que ilustra sempre una plana
ab dibuixos difamants
de monjas y capellans,
beatos y... gent de llana.
Hi está 'l *xich* tan engrescat
que no dormiría á plaher
sens llegir aquell... paper
al dissapte havent sopat,
obrinthi uns ulls com fanals,
boquejant com un cap-gros,
amorrantshi com un gos,
¡sembla un ruch quan menja aufals!
Al hivern, vora del foch,
s'hi posa com á cal sogre,
y á copia de *bugoná*, logra
que tothom se 'n vaigi á joch.
L'altre dia á n'en Miquel,
mort de son y de galvana
li cau al foch *La Campana*
y... 's socarrá tot lo pel!

DOLORETAS DE MANRESA.

ROSELLAS



Entre un camp de *groch* y *vert*
vegí una gentil rosella
alsarse fresca, vermella,
com palma altiva al desert.
De tronchs entre multitut
s'alsava y *grogencas* fullas,
com dels vells entre despullas
s'aixeca la joventut.
Y al veurer sa vermelló
sobre un camp de *vert* alsantse
vegí á la ilusió tornantse
ser tangible y de debó.

*

Al cor, entre la *grogor*
d'ilusions ja desfloradas,
m'hi alsa tot revifadas
sas fullas, hermosa flor.
Y al veurela descollar
vermella, entre *vert* alsantse,
m'apar veure una esperansa
que 's comensa á realisar.
Per 'xó, al contemplá ab amor
creixe entre vert la rosella,
ma pensa 's recorda d'ELLA,
la rosella del meu cor.

VALCARLOS.





CATALUNYA Y DON CARLOS

AL GENERAL

Don Joseph B. Moore y Arenas (*)

Venecia, 8 de Novembre de 1899.

MON aymat Moore: Me preguntas ma opinió sobre 'l conflicte económich que avuy abruma á Catalunya. La resposta l'he donada fa anys en multitut de documents que l' amor á mos pobles m' ha inspirat.

La tristíssima situació del Primpcipat no 's remedia ab paraulas, sinó ab actes, y quals hagin de ser aquestos, ben especificat se trova en nostre programa.

Fa més de trenta anys, al dirigirme en 30 de Juny de 1869 á mon aymadíssim Germá, y en sa persona á tots els espanyols, afirmí solemnement qu' en mí hi alenava l' amor á la descentralisació, característich en nostra

(*) Nasqué á Barcelona l' any 1842.

Guerra Carlista del 72 al 76



Medalla de plata de «La Caritat.»

---

historia, y que aixís com l' esprit revolucionari pretenía igualar las Provincias Vascas á las restants d' Espanya, totas aquestas, si 's complissen mos desitjs, s' igualarían, en lo possible, en son régim interior ab aquellas nobles Provincias.

Tres anys després, al retornar sas franquicias y llibertats en 16 de Juliol de 1872 als pobles de l' antiga Corona d' Aragó, explícitament confirmí aquellas ideas, prometent á catalans, aragonesos y valencians, restaurar, d' acort ab ells, y amotllantlos á las exigencias de nostres temps sos furs tradicionals.

Més endevant, al 17 de Maig de 1882, repetí, en carta á n' en Llauder, mos propósits d' atendre á Catalunya com ella 's me-

Guerra Carlista del 72 al 76



Moneda de coure de 5 céntims.

---

reix, recomenant al ensemps, peró molt, als incomparables fills dels almogávers la necessitat de no oblidar jamay que un dels majors timbres de gloria pera tots nosaltres es lo d' anomenarnos espanyols.

Y finalment, al Janer de 1897, en l' Acta Política redactada al Palau Loredá, en los discursos de nostres representants en lo Parlament lliberal y en los articles de nostres periódichs reflexant mos anhels y mon pensament, s' afirmava 'l sá y castís regionalisme, enclós en la descentralisació administrativa y económica, lo respecte á las legislacions particulars en lo que tenen de privativas y 'l passe foral, qu' es l' escut d' aquestas llibertats tradicionals.

Axió he afirmat constantment enfront á aqueixos poders arbitraris del parlamentarisme, que no sols regateijan, sinó que fins negan un simple concert económich á pobles que tenen lo dret, que la verdadera Monar-

Guerra Carlista del 72 al 76





Medalla de coure de «La Caritat.»

---

quía els garantisa, d' administrarse á sí mateixos.

Qui jurá sobre l' Hostia consagrada sots l' arbre de Guernica com Senyor de Viscaya sos furs venerants, y com Rey los de Guipúzcoa á Vilafranca, y qu' estigué á punt de realisarho á Navarra, si causas materials del moment no li haguessen impedit reunir sas Corts, tindría un dels més grans plahers de sa vida al poguer ferho com Comte de Barcelona á Catalunya.

Representém la veritat histórica y la justicia tradicional. La veritat y la justicia no cambian.

Lo que pensava aleshoras, segueixo pensantho are, ab més ferma convicció, si cab, perque 'ls fets m' han donat la rahó, com me

Guerra Carlista del 72 al 76



Medalla de Montejurra



Medalla als defensors de la Costa Cantábrica

---

l' han dada també en la qüestió cubana, justificant plenament los patriótichs temors que al 1868 me dictaren mas cartas á n' en Lersundi y á l' Aldama, proposant avants que ningú, y en l' únich oportú moment, las reformas que, aplicadas á temps, nos hagueran conservat las colonias.

L'Estat lliberal, que ha trepitjat lo dret en la familia y en l'Iglesia, no havía de respectarlo en lo municipi y en la regió. Ell ha reivindicat pera sí la llibertat administrativa y económica, y ha entregat als pobles, sarcásticament, la llibertat política. Jo vull, per lo contrari, que s'administren á sí mateixas las regions y que 's limiti á gobernarlás l'Estat, perque sobre l'esclavitut administra-

Guerra Carlista del 72 al 76



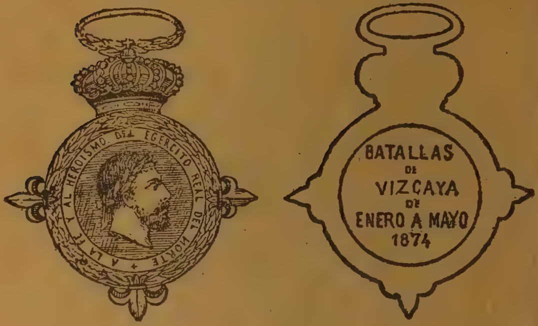
Medalla de Berga.

---

tiva y económica jamay s'ha aixecat més que la tiranía política.

Per no haver tingut en compte las afirmacións de nostre programa, la situació ha arrivat á condensarse en aquesta disyuntiva: ó 'l régim corromput y opresor que ha pres per assalt las funcions del Estat se separa de la nació, ó 'ls membres d'aquesta, ferits per éll en las fonts de sa vida s'apartarán uns d'altres, volent evitar, ab sinestres repulsions, la mort que amenassa caure sobre tots. Lo separatisme polítich se convertiría llavors en separatisme nacional. Un régim que produheix la mutilació del territori y de l'historía, la bancarrota y la deshonra, no pot deixar darrera seu més que la discordia en las regions, la lluyta en las classes y 'ls odis en las ánimas.

Guerra Carlista del 72 al 76



Medalla de Somorrostro.

La meva maledicció no cau sols sobre 'l separatisme criminal y suicida, qu'es l'efecte, sino sobre 'l centralisme revolucionari y l'inmoralitat parlamentaria que son la causa.

Els qu'han romput las grans unitats morals de l'historia, la interior de las creensas y la exterior de la Monarquía, desfent la trama espiritual formada per las tradicions y 'ls sigles, me causan encara més fonda repulsió que 'ls boigs cegats per la pols de la catástrofe, que volen salvar á un dels membres més importants del cos nacional, arrancantlo del tronch, per ahont circola sa sanch y 's nodreix sa vida.

Las glorias catalanas son glorias espanyolas, com los interessos de Catalunya son in-

teressos d'Espanya. No 's pot ser bon catalá sense ser bon espanyol, y en las presents circunstancias un bon espanyol es, necessariament, defensor de las tradicionals llibertats de pobles que forman la Patria comú.

Los goberns que s'han succehit en aquest sigle, revolucionaris en son orígen, en sos principis y en sos procehiments, son los responsables devant de Deu y devant l'historia, de la terrible situació actual. Un Gobern apoyat en la veritat católica, engendrat en lo Dret, aymant de la tradició, esclau de la justicia y com á tal exent del contagi parlamentari que ha enverinat als pobles llatíns y lliure de complicitats ab los grans criminals que han portat l'honor al patíbol, es l'únich que pot donarli patriótica y definitiva solució.

Inculca aquestas veritats en tots els que vulgan contribuhir á salvar ab l'honra nacional la existencia mateixa de Catalunya, y demanant á Deu que 't guarde, queda com sempre

Ton afectíssim,

Carlos.

Guerra Carlista del 72 al 76



Medalla d'Alpens.



Medalla conmemorativa de plata.

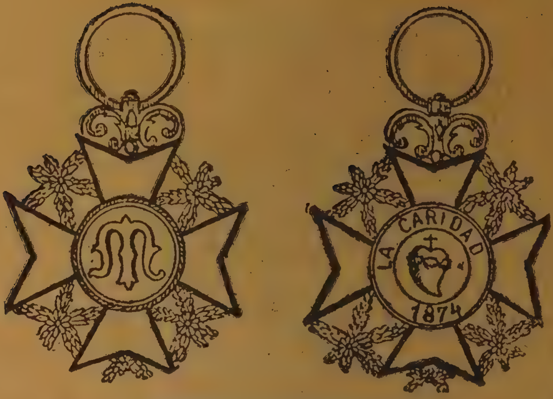
Guerra Carlista del 72 al 76



Moneda de coure de 10 céntims.



Medalla de Cuenca.



Medalla d'or de «La Caritat»

***

Al Emm. Cardenal Dr. D. Ciriach Sancha

Un subjecte ha robat lo rellotge á un altre. Aquest últim increpa al lladre y li diu:

— ¡Pillo! tornam lo rellotge que m'has robat.

— ¡May! Lo rellotge es meu.

— ¿Cóm teu?

— ¿No estich *constituhit* en possessor d'ell? ¿No soch un *poder constituhit* respecte d'aquest rellotge?

— ¡¡Verge Santíssima, quina barra!!

. . . .

Un Intern.

Seminari de Toledo, Novembre de 1899.

PENSAMENTS

No sigueu babaus: no creguéu que cap d'aquestos que s'han enriquit servint de puntals á la dinastía actual, se fassi carlista.

No hi ha cap lladre que pugui veurer la guardia civil.

❀

Si vols ser *ministerial* á l'altra vida, deus ser de *oposició* en aquesta.

Are, si no vols ser ministerial en aquesta ni en l'altre vida... sigas á lo menos republicá.

❀

Si veus algun d'aquests qu'han lluytat en Cuba ó Filipinas y no ha sigut recompensat y apesar d' això continua adorant los poders constituhits, digas sense por d'equivocarte:

— Aquest pobre anirá als Llims, es un dels que va deixar el rey Herodes.

❀

Si t'agrada combregar ab rodas de molí y fer el *bobo,* sigas polaviejista y ves creyent qu'es possible la regeneració dintre l'actual sistema.

❀

L'home que al llegir certs «*Consejos*» no 's reventa de riure, ja podeu dir que no riuria encare que li ensenyessin el cul.

(Y perdonin el modo gráfich d'expressarme.)

X.

Manresa, Novembre, 1899.

La República del Transwaal

Els boers.—Son modo d'esser, son orígen y sas costúms.—Las donas del Transwaal.—El President.—Pretoria.—Johannesburg.—La guerra.

Pot be afirmarse que 'ls fundadors de la República del Transwaal son descendents de holandesos y francesos; y 'ls colonos actuals procedeixen de «hugonotes» que 's refugiaren á Holanda á causa del edicte de Nantes. Els descendents d'eixas familias contragueren matrimoni en el país del desterro, y més tart emigraren al Sud del Africa, ahont constituiren una colonia. Demostra ben bé nostra afirmació la multitut d'apellidos tan comúns entre 'ls boers, com Dutoit, Malherbe, Villiers y Konnig, y també l'apellido francés del general en quefe de aquella República, M. Joubert.

Els habitants del Transwaal adoptaren desde 'l principi la llengua holandesa, com també la vida senzilla y honrada y las costums més típicas del país de sa procedencia. Els boers son de constitució robusta, laboriosos y molt aferrats á la seva terra y familia. Es el país en que 's contan més fills per cada matrimoni, puig la estadística senyala de vuyt á deu fills per cada un, sent tots educats en el treball y pera la defensa de la patria.

Desde la edat de vuyt anys manejan ja 'l fusell, y es

tal la seva destresa en el maneig del arma, que de cada deu tiros, els nou fan blanch.

Se diu molt que en la guerra actual entre 'l Transwaal y Inglaterra, la victoria será finalment pe'ls inglesos.

Jo, no vull ficarme en certas profecías, perque, además de que es cosa molt exposada, jo no entenh d'aquets assumptos. Pero sí diré, que 'ls boers son enemichs terribilissims y que son exércit se constituirá en cas necessari, de tots els boers de 14 anys per amunt. En aqueix cas, el refors será enorme, perque desde aquella edat, com ja he dit, manejan l'arma de foch ab precisió terrible, y ab aqueixas condicións, no es fácil que disparin sobre la massa enemiga, sino sobre l'individuo, causant per cada deu tiros, nou baixas als inglesos.

Difícilment podrá posar el Transwaal 45 ó 50 mil homes en peu de guerra, pero, ajudat pe'ls que puga proporcionarli l Estat d'Orange y 'ls qüe pugan facilitarli 'ls alemanys y 'ls irlandesos, poden ben bé sumar uns 70 000 homens, que serán 70000 fieras.

Y aixó sense contar, en un cas apurat, ab las donas, que tiran tant ó millor encare que 'ls homes. Jo 'm sembla haver llegit que en altra ocasió, las donas anavan al camp de batalla, carregaban los fusells y 'ls oferian als seus pares, marits y germans.

Entre 'ls homes patriotas d'aquell país, figura en primer lloch el president Mr. Kruger, de carácter enter y d'una energía notable, á la vegada que noble y justiciér. Senzill y bondadós, gosa d'un prestigi colossal y á ell acudeix tothom, sent el gran jutje que falla ab recta conciencia tots los assumptos entre 'ls seus súbdits, si axís pot dirse. Pretoria es la capital del Transwaal. Conta de 12 000 habitants y es molt parescuda á las ciutats holandesas, tant pe'ls seus carrers com pe'ls seus edificis; en ella viu lo president de la República.

Més no es Pretoria el centro dels grans negocis. La

Homes del dia



MR. PICCARD
Comisari General de l Exposició de París de 1900.



MR. LOUBET
President de la República Francesa.



MENELICK
Negus d Abyssinia que derrotá á las tropas italianas.

---

capital comercial y del gran moviment es Johannesburg, que conta ab uns 100,000 habitants y te l·aspecte d·una capital en continuo moviment y constant pogrés. Sos carrers son llarchs y ben ventiladas las casas; abundan los llochs de diversió y d espectacles públichs ahont se desplega un luxo mes que notable.

La civilisació moderna ha marxat allí á gran velocitat y no es estrany donchs, que 'ls inglesos vulgan pegarhi xarpada, com van ferho á Natal l any 1843.

No obstant, si 'ls inglesos se 'n apoderan al fí, será á ben car preu, puig fins ara 'ls boers els han clavat cada pallissa que canta 'l Credo; y per més que 'ls inglesos hi envihin nous reforsos cada día, 'ls costará molt dominar aquell país ahont fins las pedras han d'alsarse contra 'ls lladres del Nort.

Els espanyols debém avergonyirnos devant d'un poble que lluyta desesperadament contra un enemich poderós que vol arrebatarli l·independencia de sa patria.

Més aconsolemnos. En aquell país no hi ha régims, ni sistemas, ni institucions per sobre de la patria!

J. M.ª ROMA.

CONCELLS D'UN SOLTÉ VELL

—Dius que 't vols casá, ¡cagay!
Creume á mí, viu sempre sol,
ó sinó... pensanthi molt.
Y després... no 't casis may.

* * *

—¿En la lluna hi ha habitants?
—No senyor.
—¿Com se demostra?
—Be 's prou clá... quan ella minva
els habitans... ¿Hont se posan?

JEMECHS DEL POBLE

CANTARS BILINGÜES

A tu puerta planto un pino
Y en tu ventana una parra,
Y á mí 'm plantan sempre lleys
Los que gobernan l'Espanya.

———

Los enemigos del alma
Todos dicen que son tres...
Mes... los enemichs del poble..
No son tres: son quatre cents.

———

Señor alcalde mayor
No prenda V. á los ladrones,
Perque sinó 'ns quedarém
sense gent qu'exploti al poble.

Ni todo el papel del mundo
Ni toda la tinta bastan...
Pera dir lo que 's mereixen
los lliberalots d'Espanya.

——

Dentro de mi corazón
Tengo una imagen grabada.,.
Y es un nom que te sis lletras
Y qu'ha de salvá á l'Espanya.

——

Sube á la sala del crimen
A preguntar al fiscal...
—Haventhi tanta pillada,
¡Com es que s'está parat?

——

¡Ay!... ¡ay!... marecita mía
Que pena tengo tan negra...
Segú que aquest qu'axió canta
Es espanyol de naixensa.

——

Tengo los ojos ya secos
De tanto y tanto llorar.
Jo tinch secas las butxacas
De tant y tant de pagar.

——

Pájaro que vas volando
Corre y dile á mi estimada
Qu'estém ja tips y retips
Dels lliberals qu'ara 'ns manan.

——

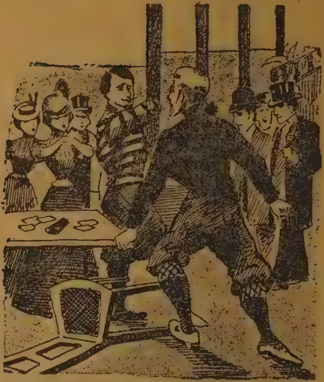
Anoche tuve yo un sueño
Que dos negros me mataban
Y eran... nostres gobernants
Qu'ab decrets 'ns escanyavan.

RICART N.

Lo Recurs d'un Galeno

En un poblet que no es del cas citar, vivía anys enrera un famós Pedro Recio. Los vehins may l'habían vist regirar cap llibre ni franqueijarse ab companys de carrera, ni ab gent de lletras. Retirat á una casa un xich distant del poble, ningú s'había enterat del género de vida que portaba. No tenía criat ni criada; ell s'aconduhía la casa y feya la cuyna; sols una vegada cada senmana hi anava la bugadera y devant del portal esperaba 'l paquet de roba que se li entregava sens dirli un mot. Aquestas circunstancias juntas ab los trets de sa fesomía una mica extraña, parpellas espessas, perilla cayguda com filets de panotxa, ulls negres y enfonsats, front ample, y cabells tirats enrera, feyan que 'ls del poble lo prenguessin als principis com un sabiás coneixedor de tots los secrets de la vida. No faltaban algunas vellas que feyan correr era un bruixot. Alguna volta l'habían vist colarse de nit de sota l'escon y montar xamaneya amunt. Fins més d' una vegada l'atraparen volant soptadament afrech del bressol de la criatura que donava un xisclet com si estés desperta. Tant s'esbombá 'l xiu-xiu de las padrinas, que fins

Un desafío

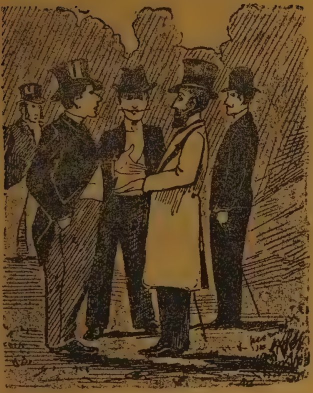


Per cuestió del joch, Mr. Grevy y mister John varen dirse cul d'olla ó cualsevulga altra paraulota.

alguns homes s'ho van mamar, y la canalla que n'hagueren esment lo voltavan per tot ahont passaba encara que las mares los estomacavan de ferm tement no 'ls hi dongués una mala mirada, ó una poma ab los mals esperits.

No cal dir que las conductas anavan minvant cada día; lo manescal recullía tota la parroquia. Pera completar la desgracia la verola invadí boy totas las casas y no calía preguntar quins habían anat al sot; semblava que la mort s'entretingués en segar los caps dels visitats per lo malhaurat metje.—

fi de sigle



Los seus amichs varen arreglar l'assumpto, y 'ls padrins exigiren que 'l *lance* tindria lloch á espasa y en bicicleta.

Lo pobre doctor anava pel camí de la miseria; ab la cara esgroguehida, lo gech plé de seu, y unas filigarsas á las voras dels pantalons que el feyan entrebancar, se passejaba per los indrets més solitaris sense poguer escapar més d'una volta al brunzir dels palets que li enjegaban los bordegassots d'estudi.—Com la panxa prima es mare de grans ideas, lo bon doctor que la tenía més prima y estirada que una espingarda, 'n pescá una d'original entre las moltas que li ballavan

Un desafío



L'un y *l'altre* tenian mes pó que una guilla, y may *l altre* enfilava á *l'un*.

---

per lo magí. La cosa portaba pressa; feya días que no habia menjat calent y acababa ja 'ls trauhets del cinturón.—Lo diumenge després de missa matinal, lo nunci feya una crida per totas las cantonadas dels carrers y plassas del poble: «Se fa saber que diumenge prop vinent á las deu del matí, lo senyor metje estará al cementiri disposat á tornar la vida á qualsevol, mentres n'hi hagi un de la familia qu'ho demani.» Podéu pensar quina extranyesa causaría la nova. Molts creyan ser una bola, y pera assegurarsen, fins van tenir l'atreviment de preguntar-

fi de sigle



Fins que *l'un* tingué tan mala punteria, que reventá 'l neumátich del *altre*.

Y *con tal fausto motivo*, begueren xampany y s'afartaren com uns lladres.

---

ho al desde aquell día ja gran home. Aquest engrescat ab l'efecte del seu enginy, donava satisfaccións á tothom. Arribá el jorn desitjat. Desde punta de día comensaren á apilotarse en lo cementiri habitants del poble y moltíssims dels encontorns. A dalt dels ninxos, encimats á las parets, fins los més poruchs, entre las espessas brancas dels xiprers que ab lo pes se vrindaban; tot era un formigueitg. Tocan las déu y las empentas senyalan lo pas del doctor en mitj d'aquell

burgit. Ab trepitx ferm y front altívol, se planta al mitj del Campo-santo. Ni una mosca aleteija, ningú alena, tots los cors s'empetiteixen y semblan esbategar més fons. Es lo moment solemne.—«Moliner, vaig á tornaros lo vostre pare.» Avansa un home tot enfarinat y xiuxeja á las orellas del metje algunas paraulas talladas per sospirs. «Pobre pare... tant que me l'estimava... estaba molt xacrós, patía y 'ns feya patir... sá com llá tenim aquest aixut... las molas no rodan... de qué farém bullir l'olla?»—«Catarina, deus anvorar l'home, no ploris més.» Sofocada s' adressa poruga cap al doctor dihentli. «Deu l'hagi ben perdonat... tenía un mal genit... si ara 'm vejés enrahonar ab lo Sisco!... no voldría soroll á casa.»—«Baldiri, ¿vols aquell plansonet ros com un fil d'or enterrat la senmana passada?» En Baldiri es un carreter sense vergonya, y més encés que un bitxo contesta: «Ja estich fart de tants baylets... á la dona se li estronca la llet... si vol tornármel paguim la dida » Tothom ja mormolaba, la situació era violenta. Enrahona lo metje:—«Ja qu'estich tan poch sortós y no endevino á qui pugui escáurer be lo resucitarli un de la familia, que surti qui vulgui á demanarho.» Sols s'aixecá una veu, la del germá del difunt secretari del poble. Y ¡quin esclat de rabia entre la concurrencia! D'un cantó se sentía: «pillo, lladre, escorxa pobres» de l'altre, «calléu, animals, brétols.» S'aixecaren los bastóns, lo germá del secretari á cossas y empentas, per fí pará d'una boleya á l'altra part de la tapia. Cresqué lo gori-gori, los amichs del ordre las emprengueren á bastonadas contra 'ls sa-

rauhistas. Al metje li habían lligat un mocador á la boca pera que no pronunciés las paraulas sacramentals, y sort de tenir un cos com una corda de guitarra, que 's va esquitllar á corre-cuyta. La campanya no fou infructuosa. Lo mateix diumenge del burgit, pera curar bonys y nafras, despatxá quatre porróns d'árnica y deu canas de venas. Are desde '1 més xich al més gran en veyentlo passar exclaman: ¡Qu'en forem de burros! per nosaltres va fallar lo miracle. — A.

Un gran... cassador



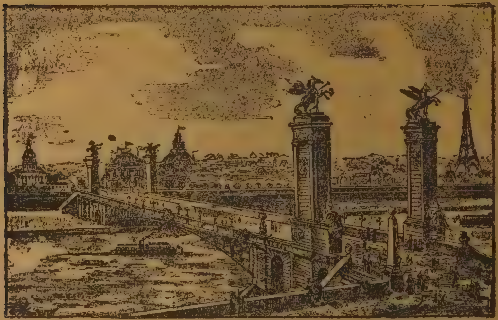
¿Ahont n'hi ha un altre que m'iguali
en elegancia? ¡Cagay!
Altres matarán mes llebras,
pro, menjarne mes, jamay.

Exposició Universal de París de 1900

PRINCIPALS MONUMENTS



Palau de Bellas Arts



Lo Pont d'Alexandre III
(per hont passá primer que ningú en Polavieja)

Exposició Universal de Paris de 1900



La Gran Roda

Exposició Universal de París de 1900



Los Palaus de l'esplanada dels Invalits



Palau de l'Electricitat

¡GLORIA A DEU!

(PASTO[illegible]LA)

A mitja nit.

—Sents, pastoret, las canturias
que apar que baixin del cel?
—Sí; pastora, son hermosas;
semblan un chor de angelets.
—Y sents que van barreijadas
ab sonidos d'instruments?
¿Qué será tanta alegría
com per los ayres se sent?
—Em pasma, 'm xoca, m'admira;
tanta extranyesa 'm sorpren;
¿Y veus, tú, aquella claror
més brillant y resplandent
que lo sol, vers la barraca
hont á xoplugarhi anem
las remadas de bestiar
en los días de mal temps?
—Sí; aquestas grans extranyesas
son senyals de grossos fets.
—Quí ha sentit may en tal hora
tantas músicas y veus?

. . . .

—Sents música més aprop?
—Sents més prop los angelets?
—Tot cantant se posan sobre
la barraca de Betlém.
Forman una llarga escala
que arriba fins dalt del Cel.
—Los uns pujan, altres baixan,
tots contents y [illegible]nters.
—Escoltém be lo que cantan.
—Escoltemho ben atents.
—Y sabrém tot lo que diuhen.
Y sabrém que succeheix.
—Sents las notas de las arpas
que fins aquí porta 'l vent?
—Sents los ángels y 'ls arcángels
que cantan cansons de mel?
—Sents qué cantan?—Sents que diuhen?
—Sí, pastora... «¡Gloria á Deu!»...
—Es que ha nascut lo Messías!
—Es lo gran Deu de Israel!
—Saludemlo, bon pastor.
—Oh, pastora, saludem
qui 'ns ha vingut á lliurar
del domini del infern.
—¡Alabansas!—¡Alabansas!
—¡Gloria al Fill del Pare Etern!
—¡Jo 't saludo, Redemptor!
—¡Jo 't venero, Fill de Deu!

PEPET GUIP.

¡Pobrets!



Morts de gana, tísichs y fets malbé per defensar á la Patria, y are 'ls polítichs se 'ls hi menjan lo pá. ¡Quánta vergonya!

UN HORTOLÁ

Un hortalá deya un día
que may, pro may, res cullía,
ensemps que lo seu vehí
de tot cull sempre á desdí.
Vetaquí que l'hortalá
al seu vehí preguntá:
—Dígam, company: ¿com ho fás
per omplí sempre 'l cabás?
—Si vols tení plé 'l pané,
al Senyor demanas bé
nostre pa de cada dia,
que així 'l mal se remedía.
—¿No 'm plantas pas cap mentida?
—Jo ho he fet tota la vida
y may me penediré
de lo que m'ha anat tan bé.
¿No ho vols fer? Donchs, noy avant
pro no 't segueixis queixant.
Mes si acás seguirme vols
tindrás broquil, naps y cols.

MIGUEL DE REGUER.

FÍ



Preu: 2 rals